

KOŚCIÓŁ OO. BERNARDYNÓW WE LWOWIE

OPISAŁ

O. NORBERT GOLICHOWSKI
ZAKONU OO. BERNARDYNÓW (BRACI MN.)

Z 12 RYCINAMI.

WE LWOWIE

NAKŁADEM KLASZTORU. — ODBITO W DRUKARNI „POLONIA”
POD ZARZĄDEM JÓZEFA RACZYŃSKIEGO.

1911.

52462
R 4h2k

322483

II

K.-71/5018
3. 4. 21,-

DOBRODZIEJOM KOŚCIOŁA I KLASZTORU
PRACĘ TĘ DROBNĄ OFIARUJE

AUTOR.

Lwowie! my ciebie z cześcią pozdrawiamy,
Bo losy świata w twych murach się ważą!

.
Tutaj krom innych w cichym monasterze
Są pracownicy Chrystusowej niwy,
Prawo Franciszka wypełniają szczerze,
Wiodą Ojcowie żywot wstrzemięźliwy,
Dalecy świata, zapomniawszy siebie,
W szarej sukmanie, jak ustawa każe,
Żyjąc o kupnym lub żebranym chlebie,
Dzienne i nocne wymodlają straże,
Za nic im cisza, czuwanie i pusty,
Niestraszna duszy bezsenna fatyga,
Każdy z nich ciała nie oszczędza chłosty
I krzyż ubóstwa z dostojnością dźwiga.

*Seb. Fab. Klonowicz w r. 1584 w Rokso-
laniu, tłóm. Ludwik Kondratowicz w r. 1851.*

Kościół pierwotny od r. 1460—1615.

Andrzej ze Sprowy, z rodziny Odrowążów, wojewoda Podolski i starosta Lwowski w r. 1460 sprowadził z Krakowa do Lwowa dwóch kapłanów Zakonu św. Franciszka Serafickiego, których w Polsce zaczęto zwać Bernardynami, gdyż pierwszy klasztor i kościół ich stanął w Krakowie pod wezwaniem Św. Bernardyna Seneńskiego, z Zakonu św. Franciszka z Assyża, kanonizowanego około r. 1455 *). We Lwowie przed r. 1460 byli tylko OO. Dominikanie i Franciszkanie. Otóż Andrzej Sprowski w porozumieniu się z ówczesnym arcybiskupem lwowskim, Grzegorzem z Sannoka, i miastem, oddał im część gruntu za miastem, opodal od bramy halickiej. Zbudowany drewniany kościółek i klasztor pod wezwaniem św. Andrzeja Ap. poświęcił sam wspomniany Arcypastarz. Kościółek ten wraz z klasztorem wkrótce

*) Św. Bernard, opat klarewaleński, cysters, kanonizowany za Aleksandra III. 1159—1181, nie jest tą samą osobą, co św. Bernardyn ze Syeny. Ten szczegół przeoczył Klonowicz w swojej Roxolanii. Św. Bernardyn Seneński nie był twórcą Zakonu Serafickiego, a tem mniej nie Bernarda św. Bernardyni przestrzegali reguły. Dlatego wyżej w wierszu Klonowicza w miejsce Bernarda wstawiłem Franciszka.

spłonął, ale zaraz w r. 1465 nowy z trwalszego materiału wzniesiono przybytek boży i klasztor-ny. Do tego klasztoru przybył O. Jan z Dukli w r. 1470, i gdzie po zacnem i świątobliwem życiu umarł śmiercią błogosławioną w r. 1484. Grób jego cudami zajaśniał. Pism jego nie mamy, gdyż pożaru ofiarą w r. 1509 ponownie padł klasztor i kościółek. Miasto okazało znowu swą łaskawość, gdyż do nowych budynków dostarczyło drzewa z pobliskich lasów. Na świątyni nowej był napis: »Haec domus est Christi Thalamus, quicumque subiisti tam sanctum limen, de pectore pellito crimen«, co po polsku możnaby króciej oddać: »A pomnąc, że przed bóstwa stanąć mamy tronem, Z sercem od żądz natrętnych wnijdźmy oczyszczonem«.

W tym kościele ks. Paweł Tarło otrzymał sakrę biskupią w r. 1561. Do tej świątyni zaprowadził bractwo św. Anny ksiądz Arcybiskup Jan Solikowski w r. 1583. Ówczesny starosta lwowski Mikołaj Herburt z wielu dostojnikami przystąpił do tego bractwa. Członkowie nosili medal tej Świętej na łańcuchu złotym, jak zaznaczył ks. Franc. Siarczyński w dziele: »Wzory wieku Zygmunta III.« Istniało też przy tymże kościele bractwo żołnierskie pod wezwaniem św. Michała Archanioła od r. 1596. O. Marcin z Bydgoszcza, bernardyn, ułożył później statuta dla tego stowarzyszenia. Drukowane w r. 1610 w Krakowie (Franc. Siarczyński »Obraz wieku Zygmunta III.«). W tym czasie otrzymali Ojcowie relikwię św. Stefana, króla węgierskiego. Kronika bowiem zakonna w r. 1597 napisana, o tej relikwii wspomina. Tylko

w tem zachodzi wątpliwość, ażali ta relikwia jest z prawej, czy z lewej ręki? Kronikarz z r. 1597 pisze o lewej ręce, gdy później utarło się zdanie, że ta relikwia jest z prawej ręki świętego króla węgierskiego. Najciekawszem jest to, że Marya Teresa poleciła hr. Auersbergowi, gubernatorowi Galicyi (1774—1780) zbadać autentyczność tej relikwii. On, gubernator!! uznał ją za autentyczną (dlaczego nie Arcybiskup?) (Obacz Chodynickiego Ign. »Historię miasta Lwowa« str. 375).

Na wzmiankę też zasługuje ten szczegół, że z kościelnych ścian zwieszały żałobnesztandary, świadczące o rycerzach w tymże kościele pogrzebanych.

Ponieważ z końcem szesnastego wieku kościół i klasztor groził zawaleniem, to też Ojcowie zakonni, pod wpływem O. Benedykta Anseryna, prowincyała, umyślili nową wznieść świątynię i nowy klasztor na tem samem miejscu. Sprzyjało im rycerstwo, przy którym obozowymi kapelanami byli OO. bernardyni. Król Zygmunt III. dał na to pozwolenie, a najhojniejszym dobrodziejem okazał się Jerzy Mniszek, oddał bowiem kamieniołomy w Polanie na użytek budowy i wolny wyrąb drzewa w lasach królewskich, oraz wyrób cegieł w Polanie. Magistrat miasta Lwowa, szlachta, mieszczanie słowem i czynem przyklasnęli tej budowie. Kamień węgielny pod nową świątynię poświęcił ksiądz Arcybiskup, już wyżej wspomniany, Jan Solikowski w r. 1602, w sobotę po święcie Podwyższenia św. Krzyża. Temu aktowi religijnemu towarzyszyli: kler, szlachta, mieszczanie, obecnymi byli: Jan Zamoyski, Stanisław Żół-

kiewski. Do budowy spieszyli z radością rajcy miasta, przedmieszczanie i wzajemnie się zachęcali do składania hojnego grosza na rzecz budowy. Sam dostojnik na stolicy arcybiskupiej lwowskiej gorąco zagrzewał majątnych ludzi, aby nie żalowali funduszków. Sam hojne składał datki, a w testamencie swoim przeznaczył tysiąc złotych. Umarł w r. 1603. W ślad za swoim Arcypasterzem poszli ks. Wojciech Perlicki, oficyał jeneralny, ks. Opatowski, kanonik katedralny. Niewiasty polskie, a zwłaszcza Jadwiga ze Stadnickich Tarłowa, Helena z Uchańskich Prusinowska, Anna z Żórawińskich Żółkiewska, Czartoryska Katarzyna, bogatemi składkami przyczyniały się do fabryki. Z rajców miasta odznaczył się Jakób Szulc. Budową kierował O. Bernardyn Avellides, bracia laicy czuwali nad łamaniem kamieni w Polanie. Budowniczymi byli: Paweł Dominici, rzymianin i Ambroży, również włoch, który później przybrał nazwisko: Przychylny. Bartłomiej Zimorowicz, rajca, historyk miasta Lwowa, przyglądał się często budowie, podziwiał grobowce powstałe i nazwał je labiryntem. W r. 1611 w dzień św. Andrzeja Ap. O. Avellides mógł pierwszą Mszę świętą odprawić w części zbudowanej z ciosu świątyni.

Drzewa budulcowego dostarczyć kazał z lasów jaworowskich Sieniawski Adam Hieronim.

W pięć lat później rozebrano dawniejszy kościół, nad którym i około którego zbudowano tę świątynię, którą dziś podziwiać musimy. Klasztor dawny stał od strony południowej, a równocze-

Kościół od strony zachodniej.

śnie prawie budowano klasztor od strony północnej, zachodniej i wschodniej kościoła. Szczegół ten, zapisany przez ks. Tomasza Pirawskiego (Wydanie Jul. Korn. Hecka, Lwów 1893 str. 123), rzuca światło na sprawę studni, zwanej studnią Bł. Jana z Dukli.

Kościół od r. 1615 aż po nasze czasy.

Na zbudowanie tej świątyni nie żałowano ogromnych rozmiarów kamienia, cegieł najlepszych, bogato ją wyposażono w rzeźby i figury kamienne. Wznosi się ona, jako znakomity pomnik architektury lwowskiej. Ne zewnątrz przypomina styl odrodzenia włoskiego (rinascimento-rennaissance), a wewnątrz barok (barocco), prawdopodobnie od restauracyi, przeprowadzonej w pierwszych dziesiątkach ośmnastego wieku.

Sklepienia są beczkowe. Sześć słupów czworobocznych, po trzy z obu stron głównej nawy, dzieli kościół na trzy nawy, a ozdobą tych słupów są pilastry z korynckimi głowicami. Słupy te spięte są łukami sklepień bocznych. Organ spoczywa na arkadach, które stanowią zarazem przedsień kościoła i główne wejście do świątyni *). Wspomniany już wyżej ks. Pirawski, pierwszy sufragan Arcybiskupstwa lwowskiego, napisał w r. 1625, że ta świątynia może stać na równi z inny-

*) Pierwotnie było wejście do świątyni także od strony południowej. Od strony północnej czyli od krużganków istnieją jeszcze trzy wejścia.

mi kościołami miasta i świata. W czasie konsekracyi, dokonanej w r. 1620 dnia 10. maja (w trzecią Niedzielę po Wielkanocy) kościół nie był jeszcze malowany, ani miał tego barokowego przeładowania, ani nie było złoceń gzymsów, łuków. Ołtarz wielki, stalle, grób Jana z Dukli, nie były w tem miejscu, jak to dzisiaj widzimy. Nie było też posadzki marmurowej. Za rządów bowiem prowincyałskich O. Wdziekońskiego Jana Kap. (o którym jeszcze niżej wspomnimy), nieco przed i po beatyfikacyi błogosławionego Jana z Dukli (w r. 1733) nastąpiły zmiany dość znaczne*). Ołtarz wielki posunięto ku wschodowi, stalle zbudowano za tymże wielkim ołtarzem, grób dawny bł. Jana usunięto, a święte kości przełożono do srebrnej urny i złożono je w wielkim ołtarzu. Osobne wejście do presbiteryum od strony zakrystyi zamurovano. W niżej pozostałej umieszczono konfesyonał!

Wymiar kościoła. Długość kościoła od wielkich drzwi (od zachodu) do absydy prawie ośmiokątnej (ku wschodowi) wynosi 57 m. 46 ctm. Szerokość nawy głównej 12 m. 40 ctm. Wysokość sklepienia nawy głównej 22 m. 30 ctm. Wysokość sklepienia w presbiteryum 14 m. 14 ctm. Szerokość presbiteryum 9 m. 11 ctm. Długość naw bocznych 31 m. 20 ctm., wysokość 11 m. 80 ctm., szerokość ich 5 m.

Malowanie kościoła. W r. 1738 zaczął ma-

*) N. p. Ołtarz św. Bernardyna Seneńskiego, będący przy ambonie, przeniesiono do filaru u wejścia do świątyni.

lować całą świątynię »al fresco« O. Benedykt Mazurkiewicz, bernardyn, wykształcony przedtem w Bononii. Pomagali mu w malowaniu: Bartnicki, Woliński, Sroczyński. Świadczy o tem napis umieszczony na filarze kościelnym w nawie bocznej od strony południowej. W r. 1824 odnowił malowania na sklepieniach Jabłoński. W r. 1882—1883 Teofil Kopystyński odczyścił malowania w presbiteryum, za cenę 3.300 złr. (6.600 Koron). W roku 1906 pod dozorem artysty malarza Marcelego Herasimowicza odświeżył wszystkie malowania całego kościoła Józef Szydliński (także Szydłowskim zwany). Za tę pracę otrzymał 5.450 K.

Złocenia. Jak przedtem wspomniano kościoła gzymsy, łuki nie były złocene. Dopiero z powodu beatyfikacyi Jana z Dukli (r. 1733) Czartoryski ofiarował na złocenie wnętrza świątyni dwa tysiące czerwonych złotych. Wszystkie te złocenia ponownie wykonał w r. 1906 Walenty Jakubiak za cenę 14.750 K.

Światło (oświetlenie). Światło dzienne dociera do środkowej nawy kościoła od strony zachodniej przez dwa okrągłe okna w środku fasady umieszczone, a do naw bocznych dwa większe okna od tejże strony zachodniej. Od południa oświecają nawę boczną okno okrągłe, i trzy inne duże okna. Z góry od strony południowej i północnej przez cztery duże okna okrągłe docierało i dociera światło dzienne do nawy głównej. Presbiteryum ma od strony południowej cztery wysokie okna, od strony wschodniej dwa okna. Od strony północnej trzy okna nie dają światła, gdyż

zasłonięte są krużgankami klasztórnymi. Od r. 1620 były okien tych ramy drewniane, a szybki zwyczajne. Rafał Dzieduszycki z Gdańska swoim nakładem szkło sprowadził. W r. 1904 sprawiono, szkło kolorowe do okien, ramy dano żelazne a górne okno w fasadzie środkowej zastąpiono witrażem (św. Andrzeja Ap. przedstawiającym). Średnica wspomnianego górnego okna w fasadzie (witraż), jakoteż okien górnych od południa i północy wynosi 2 m. 96 ctm. Okna niższe w nawie bocznej południowej są 2 m. 5 ctm. szerokie a 4 m. 10 ctm. wysokie. Okna w presbiteryum od południa są 5 m. 50 ctm. wysokie, a 1 m. 40 ctm. szerokie. Ramy żelazne do okien wykonała firma Błażeja Onyszkiewicza, a szyby wprawił Feliks Niedzielski. Ta innowacja oświetlenia kościoła kosztowała 12.500 Koron, do czego lwowianie swemi datkami się znacznie przyczynili. Cześć im!

Sztuczne oświetlenie. Do r. 1904 z pajaków oświecały kościół wieczorami, lub rankami w porze jesiennej, zimowej, świece miłowe, lecz w r. 1904 i następnym zaprowadzono oświetlenie elektryczne. Zaprowadzeniem elektryki zajmował się Wojciech Sandorfy, węgier, wspólnik firmy lwowskiej Gabriela Sokolnickiego i Kazimierza Wiśniewskiego. Przeszło dwanaście tysięcy koron kosztowała ta nowość.

Posadzka. Od r. 1620 była posadzka w kościele całym z ciosu polańskiego, aleć w r. 1738 kosztem starosty szczyrzeckiego, Józefa Potockiego, sprowadzono marmurową posadzkę z pod

Krakowa. Układał ją Jakób Stachowski. Płyty, ich przywóz, i ułożenie kosztowały 3.753 zł. 47 gr. Z tego też roku mogą pochodzić dwa marmurowe wazony u wejścia świątyni, przeznaczone dla wody święconej.

W posadzce umieszczone są od strony zachodniej dwa wnieścia do grobowców, i jeden w prebiterium. Czwarte wejście z nawy bocznej północnej zostało zasłonięte później zbudowanym ołtarzem (św. Stanisława i Barbary).

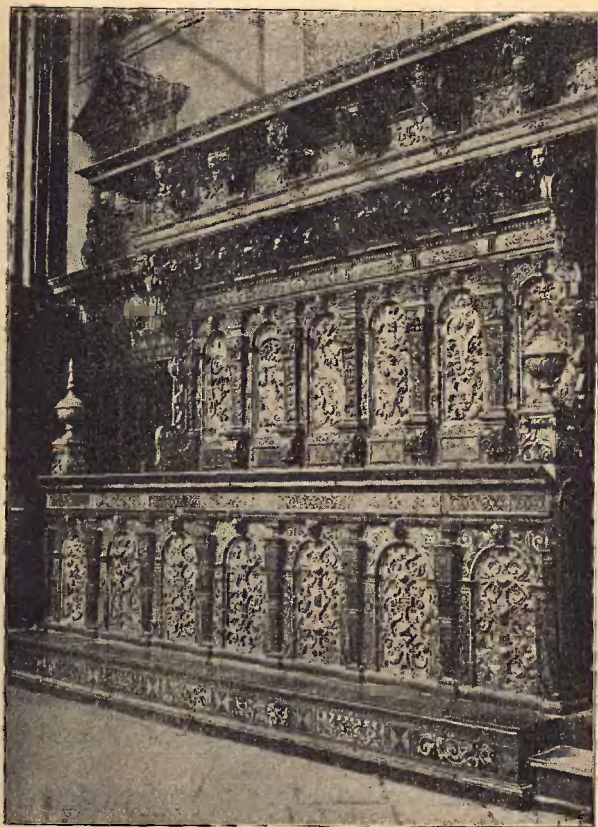
Grobowce. Wierni Chrystusowi pragnęli po swej ziemskiej pielgrzymce, aby ich śmiertelne zwłoki składano bądź w grobowcach kościoła, bądź przy kościele. Już wyżej powiedziano, że przy kościele dawnym składano ciała rycerzy, dobrodziejów, czcicieli bł. Jana z Dukli. Kiedy wznoszono nową świątynię z ciosu, pomyślano o grobowcach pod posadzką kościelną. Oglądał je i podziwiał już wspomniany Bartłomiej Zimorowicz. Do tych grobowców przeniesiono kości w podziemiach dawnego kościoła pogrzebane i raz po raz w tych grobowcach składano ciała zmarłych dobrodziejów kościoła i klasztoru. Poczet osób pogrzebanych w grobowcach dawniejszego kościoła i w r. 1620 ukończonego, podamy niżej.

Chociaż OO. Bernardyni we Lwowie od r. 1460 do 1806 nie mieli parafii, nigdy znikąd nie miewali trudności z powodu grzebania umarłych w swojego kościoła podziemiach. Powszechnie znane były przywileje papieskie w tym względzie zakonem, klasztorom udzielone, a które przystępnie wykazał O. Stanisław Grodzicki, lektor św.

teologii, bernardyn, w dziełku po łacinie wydanem w Poznaniu w r. 1692 p. t. »Pax religiosa« (Pokój zakonny). Dziełko to było zatwierdzone w Rzymie i w kuryi dycezalnej poznańskiej. Otóż obok kościoła naszego we Lwowie, w grobowcach pod kościołem grzebano zmarłych nie tylko we Lwowie, ale i w innych okolicach. Zimorowicz Bartłomiej (wydanie polskie Marcina Piwockiego str. 285) wyraźnie napisał, że żołnierze polscy wiele ciał towarzyszków swoich w pniakach wydrążonych i w ulach z samej Moskwy aż tu do Lwowa sprowadzili i z wyborną okazałością w grobowcach kościoła OO. Bernardynów złożyli. Bronowskiej Zofii ciało z Kryswic przewieziono i w podziemiach kościoła złożono w r. 1678. Tatarowiczową Izabelę, zmarłą we Lwowie w pałacu Poniatowskich (w rynku) w r. 1760 w grobowcu naszego kościoła na wieczny spoczynek pochowano. Do czasów istnienia królestwa polskiego istniał ten zwyczaj — a chociaż za Józefa II. czasów nie wolno było grzebać w kościołach — zakonnicy nie stracili przywilejów w sprawie grzebania umarłych, skoro pozostali krewni tego sobie życzą! Lecz mogą przyjść takie czasy, że ani do krypt klasztornych nie wolno będzie wnosić trupów, ani po przez ulice prowadzić ciała zmarłych, więc nie warta nad taką przemijającą sprawą wiele się trudzić! Pax religiosa

Stalle. Wspomniałem wyżej, że stall za wielkim ołtarzem dawniej nie było. Dowodem na to jest później odsłonięty pomnik już przytoczonej wyżej Zofii Bronowskiej, pogrzebanej w naszym ko-

ściele w r. 1678. Stalle, które wybornie opisał Wład. Łoziński (w dziele p. t. »Sztuka lwowska

Część stali od strony północnej.

w XVI i XVII wieku we Lwowie« — Lwów 1898) wyszły prawdopodobnie z rąk braciszków zakonnych, a to po r. 1737. Niszczały one już koło r.

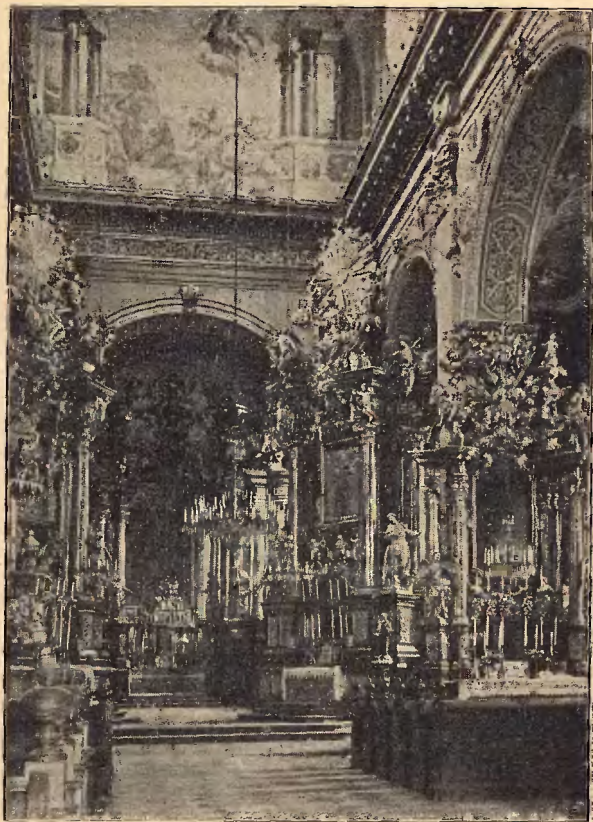
1887 — dlatego postanowiono nowe sprawić stalle i to najwierniej na wzór stall dawnych. Pracy tej podjął się Rarogiewicz Antoni, artysta rzeźbiarz w Przeworsku. Wywiązał się z zadania znakomicie. Konserwatorowie: Ludwik Dr. Finkel, Aleksander Dr. Czołowski, i Hendel Zygmunt z uznaniem jednogłośnie przyznali — że stalle nowe są stallami dawniejszemi. Działo się to w r. 1905 dnia 4. sierpnia. Stalle te są niepospolitego snycerstwa wyrobem. Bogata ornamentyka, misterne rzeźby, subtelne intarzye, szlachetny układ całości, przemnogie, a różnorodne szczegóły, główki, popiersia, karyatydki, rozety, pęki, liście, owoce, winne grona, arabeski, fantastyczne smocze paszcze, ptaki, delfiny — oto, co się składa na ogólny wygląd stall, będących śladem wyraźnym stylu barokowego. Z dawnych stall są tylko z dębu wyrobione rzeźby — niektóre części z dawnych stall, lepiej zachowanych, oddano do muzeum przemysłowego — do obecnych zaś stall użyto jedenaście gatunków drzew (brzozy, brzoźdu, dębu zwykłego, dębu węgierskiego t. zw. czarnego, jasionu węgierskiego, jaworu, lipy, orzechu, satyny i śliwy). Za robotę artystyczną tych stall wypłacono 20.775 koron. Mieszkańcy Lwowa chętnie mi datkami do odnowienia tego zabytku się przyczynili.

Ołtarze: 1) Wielki ołtarz, mający w glorii bł. Jana z Dukli, stanął około r. 1733. O nim już wspomniałem wyżej. Przechowuje się na nim N. Sakrament, a z drugiej strony od wschodu urna srebrna z relikwiami bł. Jana z Dukli.

2) Ołtarz błog. Jana z Dukli, za wielkim ołtarzem przed stallami. Pod menzą ołtarzową umieszczono z dawnego grobowca figurę błog. Jana z Dukli, w marmurze czerwono-żółtawym wykutą. W ołtarzu był dawniej duży obraz bł. Jana z Dukli (pęzla nieznanego). W r. 1860 usunięto obraz dawny — a na jego miejsce wstawiono obraz pęzla Zofii Fredrówny (późniejszej hr. Szeptyckiej, matki dzisiejszego lwowskiego metropolity ruskiego Andrzeja hr. Szeptyckiego). Obraz ten przedstawia kopię obrazu N. Maryi Panny, w kościele w Foligno umieszczonego, pęzla Piotra Antoniego Mezzastrisa, ale sam bł. Jan z Dukli jest płodem serca religijnego Zofii Fredrówny. Przedstawiła go w zachwyceniu i uwielbieniu, klęczącego z rozpostartymi rękoma przed wizerunkiem N. Maryi P. Jest to dowód, jak Zofia Fredrówna przejęła się dawną przodków swoich czcią do błog. Jana z Dukli (obacz Pisma Zofii z Fredrów hr. Szeptyckiej — Kraków, 1906). W r. 1909 odnowiono obraz, w inne go ujęto ramy — i cały ołtarz prześliczny otrzymał wygląd.

Przed tym ołtarzem przez cały rok, w środę, o godzinie 9 rano odprawia się uroczysta Msza św., po której śpiewa się znane Responsoryum i Relikwie tegoż błog. Opiekuna miasta i Ojczyzny podawane bywają wiernym do ucałowania. Dawniejszemi czasy arcybiskupi, królowie polscy, magnaci — szlachta, rycerze, mieszczanie uścielali się przed relikwiami bł. Jana z Dukli — po dziś dzień to się powtarza, gdyż nietylko arcybiskupi lwowscy, ale i arcyksiężęta austriaccy pod by-

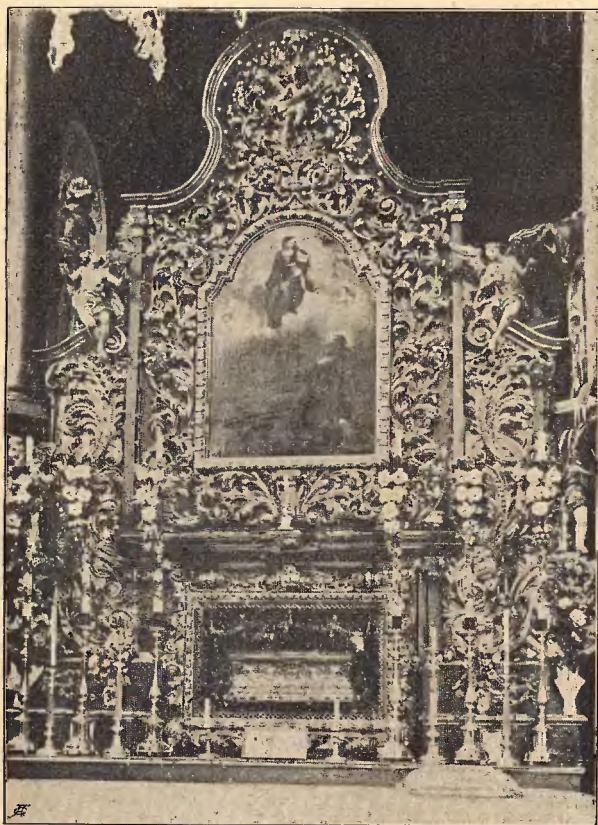
tność swoją we Lwowie przed błog. Janem z Dukli Mszy św. z pobożnością słuchali. N. p. w r.

Wnętrze świątyni.

1823 arcyksiążę Franciszek Karol — w r. 1910 Leopold Salvator. Ś. p. ks. Albin Dunajewski,

biskup krakowski, ilekroć bywał we Lwowie przed relikwiami bł. Jana z Dukli Mszę św. odprawiał.

Ołtarz błog. Jana z Dukli.

Ś. p. Izaak Mikołaj Isakowicz, ormianin, z prowincyi przyjeżdżał w czasie oktawy święta błog.

Jana z Dukli, i Mszę św. u jego szczątków odprawiał. Zostawszy arcybiskupem tę samą cześć ku błog. Janowi z Dukli prywatnie i publicznie zaznaczał!

Naprzeciw ołtarza bł. Jana z Dukli, z absydy zwiesza duży obraz olejny na płótnie malowany, przedstawiający Ukrzyżowanego Chrystusa. Znamy są zdania, że ten obraz jest kopią Rubensa wykonaną przez zaszczytnie znanego artystę malarza Franciszka Leksyckiego, zakonu naszego kapłana.

Okolo ołtarza bł. Jana z Dukli od strony południowej i przed wielkim ołtarzem tak od strony południowej, jako też i północnej są obrazy na drewnianych tablicach malowane (z wieku 17 lub 18), przedstawiające cuda za przyczyną bł. Jana z Dukli od Boga doznane.

Niektóre napisy wymagają koniecznie sprostowań, jak to wykazano w książeczce w r. 1909 we Lwowie wydanej p. t. »Cuda i łaski od r. 1484—1908«.

3) Ołtarz św. Antoniego Padewskiego z zasłoną św. Stefana, króla węgierskiego. W kronice z r. 1647 mamy wzmiankę o ołtarzu św. Antoniego, pod którym grzebano zakonników zmarłych. W r. 1870 malarz Raczyński przemalował obraz św. Antoniego Padewskiego — zepsuł dawny wygląd! Nad menzą tego ołtarza umieszczono duży obraz Najśłodszego Serca P. Jezusa, malowany przez Szlegla.

Przed tym ołtarzem zaczęto odprawiać czerwcowe Nabożeństwa ku czci N. Serca P. Jezusa od

r. 1879. Obecnie co wtorek, o godzinie 9 odprawia się Msza dla czcicieli św. Antoniego z Padwy. Przy ołtarzu umieszczono figurę świętego Cudotwórcy ze skarbonką dla ubogich i na prośby.

4) Ołtarz św. Michała Archaniola. O bractwie żołnierskiem, zawiązanem ku czci tego Archaniola była już mowa wyżej. W r. 1648 zawiesili zakonnicy na wieży kościelnej chorągiew św. Michała Arch. z napisem łacińskim, że św. Michał odniesie zwycięstwo. I stało się tak! W r. 1726 Potocka Joannaz Sieniawskich swoim kosztem odzłocić każała ten ołtarz.

5) Ołtarz św. Tekli przy ścianie południowej. Pierwotnie tego ołtarza nie było. Pierwszą o nim wzmiankę mamy w r. 1855, gdy Franciszek hr. Borkowski ofiarował dwie srebrne korony do głowy tejże Świętej obrazu. Nietylko ten ołtarz, ale inne do ścian przyczepione ołtarze, tak od strony południowej, jakoteż północnej, zepsuły linie architektury naw bocznych. Przepelnienie kościoła ołtarzami, albo ołtarzy obrazami zawsze razi! Ś. p. ks. Otto Hołyński, jako zarządca kościoła katedralnego we Lwowie, wielce się kościołowi temu przysłużył, że przyczepione ołtarze usunął!

6) Ołtarz P. Jezusa ukrzyżowanego stanął u wejścia dawnego do świątyni od strony południowej. Kiedy to się stało, nie wiadomo. Z r. 1848 mamy wzmiankę, że do tego wizerunku Chrystusowego ofiarowano wotum. Obecnie po bokach rzeźby Chrystusa Ukrzyżowanego, moc wotów przeróżnych zwiesza.

7) Ołtarz św. Józefa, Oblubieńca N. Maryi P.

również przylega do ściany południowej, obok ołtarza P. Jezusa Ukrzyżowanego. Pierwszy raz spotykamy się ze wzmianką w r. 1831, gdy Minasiewiczowa fundacyę mszalną do tego ołtarza uczyniła. W r. 1863 Jasinicka Julia znaczną jałmużnę złożyła na ten ołtarz, a w r. 1872 odnowić go kazał swoim kosztem Sylwester Iwanowicz.

8) Ołtarz Najświętszej Maryi P. nieustającej pomocy, naprzeciw ołtarza św. Antoniego Padewskiego, na wstępie do presbiterium, od strony północnej. Ongi obraz ten Matki Bożkiej zwano: obrazem Matki Bożej godzinkowej. Na srebrnej sukni; wyłacanej, zdobiącej ten obraz, w r. 1699 dnia 21. września wyrzeźbione są słowa Wojciecha Sącckiego i jego żony Małgorzaty, jako tę ozdobę z wdzięczności za doznane łaski w darze złożyli. Od kilku dziesiątek lat wstecz zowią lwowianie ten ołtarz majowym, gdyż Majowe nabożeństwo rano i wieczorem się przed nim odprawia.

Nad menzą ołtarza umieszczono także dość duży obraz Niepokalanego Poczęcia, zda się po r. 1855, gdyż napis niemiecki Karola Schelleina na obrazie umieszczony świadczy, iż on jest wiernem naśladownictwem woskowego malowania (getreue Nachbildung des 1855 den 30. November enstandenen Wachsgusses)*).

9) Ołtarz św. Anny. O bractwie św. Anny, za-

*) Jak wiemy, enkaustyka, czyli mieszanina kolorów z woskiem roztopionym była już znaną w starożytności. Tylko obraz taki nie może być w pokoju lub miejscu wilgotnem.

prowadzonym jeszcze w 1583, wspomniałem wyżej na str. 8. Aleć obraz w nawie bocznej północnej w ołtarzu umieszczony, nie przedstawia świętej Anny, matki Najśw. Maryi P., lecz tylko św. Annę Fanuelową, prorokinię i Najśw. Maryę P. w chwili ofiarowania Dzieciątka Jezus w świątyni jerozolimskiej. I w rzeczy samej dawniej bractwa członkowie w dniu 2. lutego przy tym ołtarzu Mszę zamawiali! Obraz pomienionej św. prorokini i N. Maryi P. należy do lepszych obrazów ołtarzowych.

10) Ołtarz św. Stanisława Biskupa Krakowskiego i męczennika, oraz św. Barbary P. i M. przypiera do ściany północnej. Koło r. 1708 był ołtarz św. Stanisława koło chóru, pod jego ołtarzem złożono ciało Sokolnickiego Jerzego, podczaszego lwowskiego, dnia 10. maja w r. 1708. Wówczas ołtarz św. Stanisława był w innem miejscu!

Ołtarz ten wystawiła w r. 1868 Joanna Pieńczykowska, wdowa po Stanisławie. Ołtarz ten zasłonił wejście do grobowców. Obraz św. Stanisława, lichego pęzla, usunięto w r. 1906, w miejsce jego umieszczono obraz Bł. Władysława z Gielniowa, pęzla Maryi Padlewskiej. Obraz bł. Władysława z Gielniowa († 1505, zakonu bernardynów w Warszawie) sprawili Leonard i Helena Soleccy.

11) Ołtarz św. Iwona (kanonizowanego w 14 wieku), opiekuna prawników, adwokatów, przypiera też do ściany północnej. I ten ołtarz zbudowano może z początkiem 19. wieku).

12) Ołtarz św. Bernardyna Seneńskiego, przystawiony do filaru pierwszego, po lewej ręce od

wejścia głównego do świątyni. Dawniej św. Bernardyna Seneńskiego ołtarz był blisko ambony, o czym wzmianka będzie niżej. (O św. Bernardynie Seneńskim obacz wyżej str. 14).

13) Ołtarz św. Trzech Króli, z obrazem tychże świętych, dość poprawnego pędla, znajduje się przy następnym filarze po lewej stronie od nawy głównej.

14) Ołtarz św. Franciszka z Assyża, również przy filarze i tuż obok ambony. Św. Franciszek z Assyża (nie jak powszechnie piszą: z Assyżu!), Serafickim zwany, jest Założycielem Zakonu. Tercyarze bernardyńscy tym ołtarzem osobliwie się opiekują, o jego upiększenie i ozdobę dbają. Przy nim Msze święte na swoje intencje zamawiają, gdyż tu odznaki tercyarstwa przyjmują, i śluby składają, i absolucye jeneralne otrzymują. Tercyarstwo serafickie wznowiono w tym kościele w r. 1883.

15) Ołtarz św. Piotra Regalatusa (Regalata), hiszpana Zakonu św. Franciszka od obserwy (t. zn. po polsku bernardyna). Św. Piotr Regalatus umarł w r. 1454, a w poczet Świętych Stolica święta go umieściła koło r. 1758. Ponieważ O. Prowincyał Zakonu OO. Bernardynów był na kapitule w Murcii (w Hiszpanii) w r. 1756, i przywiózł akta kanonizacyi Piotra Regalatusa, drukowane w Rzymie w r. 1742, więc najmniejszej nie ulega wątpliwości, że ołtarz przy filarze pierwszym od ołtarza św. Michała Archaniola był poświęconym czci św. Piotra Regalatusa. Zbudować go kazał na prośbę przełożonego klasztoru Kilian Wisłocki,

stolnik trembowelski w r. 1759. Kto był twórcą obrazu, nie ma śladu, ale filarki i t. d. malował Müller, któremu zapłacono 76 zł. (W rękopisie klasztornym p. t. »Phragmatographia« raz zanotowano, że ołtarz nosi tytuł św. Piotra Regalatusa, a na innem miejscu, z braku uwagi pisarza, że jest św. Piotrowi z Alkantary poświęcony).

Do ołtarza tego niepotrzebnie wstawiono koło r. 1900 mały obraz N. Maryi P. od nieustającej pomocy, skoro ołtarz, wyżej pod l. 8. przytoczony ten sam od dawna ma charakter.

16) Ołtarz św. Andrzeja Ap. przy filarze, tuż obok wspomnianego ołtarza P. Jezusa Ukrzyżowanego. Obraz św. Andrzeja jest dość udatnego pęzla.

17) Siedemnasty i ostatni ołtarz przy filarze poświęcony jest św. Janowi Kapistranowi, który za Zbigniewa Oleśnickiego, biskupa krakowskiego w r. 1453 w Krakowie pierwszych zszeregował zakonników do ściślejszego zachowania reguły św. Franciszka zobowiązanych i umieścił ich pod Wawelem w klasztoru pod wezwaniem swojego świętego przyjaciela: Bernardyna Seneńskiego. (Obacz wyżej str. 7). Przecudownie ten cały fakt powstania Zakonu OO. Bernardynów w Krakowie skreślił Maurycy hr. Dzieduszycki w dziele: »Zbigniew Oleśnicki w r. 1853—1854«.

Ongi przed r. 1759 był jeszcze ołtarz na krążanku kościelnym pod wezwaniem N. Maryi Panny bolesnej. — Przy wzniesieniu ołtarza dla sw. Piotra Regalatusa kronikarz luźną o tem uczynił wzmiankę.

Prace kowalskie, ślusarskie, stolarskie. Co-
kolwiek jest dawnej roboty stolarskiej, kowal-
skiej, ślusarskiej w zakrystyi, kościele i klasztor-
rze, wszystko to jest dziełem rąk biegłych
w swym zawodzie braciszków zakonnych. O trzech
tylko z kronik zakonnych się dowiedziałem: O sto-
larzu Pawle z Bydgoszcza, zmarłego w r. 1643
i o ślusarzu (czy kowalu?) Feliksie ze Sącza,
który w r. 1617 wykonał balasy z kutego żelaza
przed organem. Jego imię i rok po dziś dzień
znajduje się na rozecie balas przy stronie połu-
dniowej. Znakomitym ślusarzem był też brat Da-
mian, rodem z Tarnowa. Brama duża u wejścia
do kościoła, furta przy wejściu do klasztoru na
stacye Drogi Krzyżowej, jedne i drugie drzwi
w zakrystyi — okiennice w obu zakrystyach, ze-
wnętrzne drzwi przy dzisiejszej kaplicy błogosła-
wionego Jana z Dukli, oraz drzwi drugie do pres-
biteryum prowadzące są godne oglądnięcia. Bra-
cia laicy ówcześni nie żałowali trudu i talentu
dla ozdoby i ochrony świątyni. Cześć im!

O rgan. Już przed r. 1642 Stanisław Kuczko-
wski, rajca lwowski i Jadwiga Gochowska łożyli
na sprawienie organu. Organ nowy, w r. 1647
sławił w swojej kronice O. Bernardyn Kaliski,
bernardyn. Od r. 1761 ulegał organ naprawom,
przeróbkom. Koło r. 1839 Roman Ducheński na-
prawił organ. W tym czasie wyrzucono środkową
część balas kutech z żelaza gwoili rozszerzeniu
miejsca dla śpiewaków. Część tę wypełniono nie-
zgrabnym kabłąkiem z drzewa. W r. 1906 Ale-
ksander Żebrowski świetnie odczyścił, zestroił

organ. Obecnie organ ma dwie klawiatury, pedał, głosów 33, i dwie kopulacje. Zakonnicy nasi dawni dbali o śpiewy kościelne. Łukasz Gołębiowski (w dziele o grach i zabawach w Polsce, Warszawa 1831, str. 251—2) sławi dawne kapele w kościele OO. Bernardynów w Sokalu i w Warszawie.

Stacye Drogi Krzyżowej. Od wieków wierni obchodzili stacye Drogi Krzyżowej w krużgankach OO. Bernardynów. Odpusty do jerozolimskich stacyi Drogi Krzyżowej można było pozyskać tylko w kościele naszym. Wyłom w tym względzie zrobił dopiero Papież Pius IX, to znaczy, że w każdym kościele można stacye Drogi Krzyżowej zaprowadzić, a skoro kanonicznie były zaprowadzone, wierni obchodząc tamże stacye Drogi Krzyżowej mogli dostąpić tych samych odpustów, jakieby pozyskali, gdyby w Jerozolimie Drogę Krzyżową pobożnie obchodzili! Przed r. 1900 były na krużgankach naszego klasztoru duże na płótnie malowane obrazy, przedstawiające poszczególne stacye Drogi Krzyżowej. W r. 1900 usunięto malowidła, a zastąpiono je wizerunkami z jakiejś masy wyrobionemi. Wiele osób do sprawienia tych nowych stacyi się przyczyniło. W tymże samym czasie usunięto dawną posadzkę kamienną, a zastąpiono ją tabliczkami sztaingutowemi. Naprzeciw pierwszej stacyi Drogi Krzyżowej w murze umieszczono za stallami rozebranemi odkryty w r. 1904 pomnik Zofii Bronowskiej, pogrzebanej w naszym kościele w r. 1678.

Pobożni, a zwłaszcza stowarzyszeni w kółka

i koła, codziennie, jak rok długi, od r. 1895 obchodzą stacye Drogi Krzyżowej. Po słuchaniu

Krużganek I.

Mszy św., Komunii, adoracyi N. Sakramentu, obchód Drogi Krzyżowej należy do najserdeczniejszych i najzbawienniejszych ćwiczeń duchownych!

Pomniki w kościele przechowane. 1. Na ścianie północnej presbiteryum, tuż przy stallach,

Krużganek 2.

obok ołtarza błog. Jana z Dukli, znajduje się dość duża płyta marmurowa, na której złotymi literami

wyryto po łacinie historję początku istnienia OO. Bernardynów we Lwowie, zbudowania nowej świątyni z ciosu i jej konsekracji w r. 1620 przez ks. Jana Andrzeja Próchnickiego, arcybiskupa lwowskiego, w towarzystwie księdza Biskupa Sufragana Tomasza Pirawskiego (o którym już wyżej wspomnieliśmy, str. 13).

Dla potomności wypisuję cały tekst na tej tablicy umieszczony:

Ad Laudem Dei Teŕ Optimi, Maximi.

Templum Hoc Divo Andreae Ap. Dicatum Inprimis Ab Ill. Ac. MDD. Andrea Odrowąż, Gubern. Podol. Et Capit. Leopold. A. D. MC. CCCLX In Aere Publico Emto Et A Senator. Civit. Concesso Ex Lignis Constructum Et Fratribus Ord. Minor. S. Franc. De Observ. Oblatum Per Schismaticos Suburbii Incolas Conflagratum, Iterumque Per Eundem Magnificum D. Restauratum, Ruinis Cumque Monasterio Proximum Et Periculis Ex Incurſione Tartarorum Subiectum — Postea Regnante Et Favente Sigismundo III. Jagellonico, Promoventibus Ill. A. MM. D. D. Rmo D. Joanne Demetrio Solikowski, Archieppo Leop., D. Georg. Mniszek De Magno Kończyce, Palatino Sand. Leopold. Sambor. Sanoc. Capit. Etc. Et Magnifico D. Stanislao Żółkiewski, Pro Tunc Castellano Leopold. Et Campestrum Copiarum Reg. Ductore, Post Palatino Kijoviensi, Demum Generali Exercituum Duce Et Supremi Regni Cancellario, Capitaneo Barensi. Etc. Commissariis Sacrae Regiae Maiestatis Et Benefactoribus Excellentissimis, Munificentia Illustrissimorum Senatorum Et Nobilium.

Sumptu, Praecipue Ab Inclyto Milite Amplissimi Et Potentissimi Regni Poloniae, Qua Ex Meritis, Qua Per Pia Legata Subministrato, Favore S. P. Q. L. Cura Atque Labore Fratrum Ex Fundamentis Erectum, Lapide Secto Aedificatum, Picturis Adornatum *) Muro Una Cum Conventu Cinctum Et Civitati Adiunctum. Tandem A. D. MDCXX. Per Ill. Et Rever. D. Joannem Andream Próchnicium, Archiep. Leopoliensem. Et Metropolitanum Russiae Praesente Rmo D. Thoma Pirawski, Eppo Nicopolitano Primo Eiusdem Ecclesiae Metropolitanae Suffraganeo. Dom. III. post Pascha Consecratum. Est. Nil Nisi Divinum Stabile Est. Humana Labuntur.

2. Pomnik Sapiehy Jana Fryderyka.

Wprowadzie Jan Fryderyk Sapieha był po-
grzebany w naszym kościele w r. 1644, ale po-
mnika nie miał. Dopiero w r. 1905 ksiądz Adam
Sapieha, kanonik katedry lwowskiej, sprawił mar-
murową płytę i umieścił ją za pozwoleniem O.
Gwardyana klasztoru na filarze kościelnym, na-
przeciw ołtarza Trzech Króli. Na tej płycie wyry-
to: Janowi Fryderykowi Sapieże, Synowi Fryde-
ryka i Ewy Skarszewskiej, ożenionemu z Kon-
stancją Herburtówną, Pisarzowi Polnemu Koron-
nemu, Hetmanowi polnemu, Litewskiemu, Urodzo-
nemu w r. 1618, Zmarłemu w Żórawnie r. 1664,
Pochowanemu we Lwowie w kościele OO. Ber-
nardynów. Rodzina.

3. Pomnik Zofii Bronowskiej z r. 1678.

Płyty dwie marmurowe żółtawe wmurowano

*) O malowaniach obacz st. 14. wyżej.

w ścianę północną presbiterium w r. 1678. Później ten pomnik zasłonięto stallami. Odkryto go dopiero w r. 1904, kiedy dawne stalle rozebrano. Wyjęto więc te płyty i umieszczono w krużganku klasztornym, naprzeciw pierwszej Stacyi Drogi Krzyżowej. Napis na tych płytach po łacinie złotymi literami wyryty mówi, że Zofia z Janickich Bronowska, żona Jana Bronowskiego, herbu Korab, chorążego ziemi halickiej, umarła w Kryśowicach w r. 1678 dnia 24. w miesiącu kwietniu w 25 roku życia. A zwłoki jej przyniesiono tu do Lwowa i złożono w grobowcu naszego kościoła.

Napis na tym pomniku po łacinie jest następujący (herbu nie umieszczam). D. O. M. Piisque Cineribus G. Sophiae de Bronowice, Joannis Bronowski de Armis Korabitarum Ex Sophia Janicka Procreatae Filiae G. Stephani De Złoczów In Chocimierz Złoczowski, Vexilliferi Terrae Haliciensis Consortis. Quae Vix Transactis aetatis Suae Una In Matrimonio 25. Annis Kryśowiciis Die 24. Mensis Aprilis Anno D. 1678 Vita Mortali Perfuncta Est. Hic Eius Corpus Plenum Pietatis In Deum Eiusque Sanctissimam Matrem A Maestissimo Marito In Perpetuum Amoris Simul Et Moeoris Mnemosynon Hoc Cum Lachrymis Clauditur Marmore. Pie Lector Precare Mortuae Et Dic; Requiem aeternam Dona Ei Domine Et Lux Perpetua Luceat Ei. Amen.

4. Pomnik, płaskorzeźba w marmurze wykonana od r. 1680, umieszczona na fasadzie kościoła, po lewej ręce przy wejściu do głównej bramy kościoła. Rzeźba ta przedstawia Stanisława Wyży-

ckiego, chorążego kijowskiego, zmarłego w czerwcu dnia 5. w r. 1680.

U spodu tej płaskorzeźby taki jest napis:

D. O. M. Optime Viator Ora pro Defuncto —
Hic Jacet Generosus Stanislaus De Wyżyce Wy-
życki Vexillifer Kijoviensis Et Vavelnicen. Et
Ty: Et Capitan. Colonell. S. R. Mtis. Quon-
d enuus Miles Nunc Factus Est Vermis.
 66. Obiit A. D. 1680 Die 5. Mensis

5. Pomnik Ludwika Kalinowskiego. Jest to płyta dość duża, z czarnego marmuru, wmurowana w ścianie południowej presbiterium, tuż obok dzisiejszego Ołtarza wielkiego, tuż nad posadzką. Napis wierszowany na tej płycie jest następujący: D. O. M. Westchnij nabożnie, kto masz serce litościwe, wspominając w Ojczyźnie zasługi poczciwe. W tym grobie odpoczywa z żalem pochowany, od żony, córek, wnuków rzewnie opłakany, Cny rycerz, rothmistrz, Ludwik Kalinowski zwany. Winnicki, Dobrzyniowski etc. Starosta kochany. Kościołów i klasztorów fundator łaskawy, Pobożny, sprawiedliwy, przodków chciwy sławy, o których wszak jest pełna polska historia. Kto ten ezytasz nagrobek zmów Zdrowaś Maria. Umarł dnia 26. lutego 1765, Wieku swego 65. (O jego żonie Zofii, Dobrodziejce wielkiej, będzie niżej wzmianka przy wyliczaniu dobrodziejów kościoła i klasztoru).

6. Pomnik Borkowskiej Franciszki.

I ten pomnik wmurowano po r. 1888 w ścianę północną nawy bocznej, między ołtarzem św. Sta-

niśława a św. Anny. Jest to płaskorzeźba na białym marmurze, dłuta Juliana Markowskiego, przedstawiająca niewiastę wiekową. Podpis położono taki: Franciszka z hrabiów Dzieduszyckich hrabina Dunin Borkowska *31. sierpnia 1783 †18. marca 1852 we Lwowie. Jerzy, wnuk babce postawił. Sprawiedliwi na wieki żyć będą, a ich u Pana jest zapłata (Ks. Mądr. 5, 16).

7. Pomnik Romanowskiego Mieczysława. Jest to mała czarna płyta marmurowa, obramowana ramką dębową, wprawiona w pierwszy filar kościoła od strony południowej po lewej ręce. Wyrzyto taki napis: Ku czci i pamięci Poety Żołnierza Mieczysława Romanowskiego, urodzonego w Żukowie, w Galicyi, dnia 12. kwietnia 1833. Poległego w walce przeciw Moskwie pod Józefowem, w Lubelskiem, 24. kwietnia 1863. Pokój jego duszy.

8. Pomnik Pilata Stanisława, umieszczony w filarze pierwszym od strony wschodniej, blisko ołtarza św. Michała Arch. Rzeźba przedstawia popiersie z piaskowca wykonane. Napis wyrzyto następujący: Pamięci Stanisława Pilata. Dra filozofii, jeńca kaukazkiego za udział w powstaniu 1831 r. Męża około sprawy wychowania dobrze zasłużonego, Wdzięczni Rodacy. *1802 †1866. Spoczywa w Niemirowie. Pomnik ten wykonał rzeźbiarz Filippi Parys*).

*) Z dzieła Juliana Kołaczkowskiego dowiadujemy się, że Paweł Filippi przybył z Włoch do Krakowa, potem udał się do Warszawy i był ojcem Parysa.

9. Pomnik Barczewskiego Probusa. W drugim filarze nawy północnej — ale od strony południowej umieścił klasztor w 1887 płytę marmurową, na której wyryć kazał po łacinie ku ustawicznej pamiątce słowa wdzięcznej pamięci dla hojnego swojego Dobroczyńcy. Probus bowiem Barczewski, ostatni potomek tej rodziny, czciciel bł. Jana z Dukli, w testamencie zapisał znaczną ilość pieniędzy na Msze św. za duszę swoją i krewnych, mające się odprawiać w kościele naszym. Umarł w kąpielach, w Czechach, 20. października 1884. Ciało jego sprowadzono do Lwowa, i pogrzebano na cmentarzu Łyczakowskim, gdzie nad grobem jego według planu Wład. Halickiego, lwowianina, wystawiono najpiękniejszą z ciosu kaplicę. Podobnego artystycznego pomnika nie było, ani też dotąd nie ma na cmentarzu Łyczakowskim!

Napis w kościele naszym na wspomnianej płycie tak brzmi:

Ad perpetuam rei memoriam. PP. Bernardini hoc monumentum grati posuere. Probo Petro Włodimiro Samson Barczewski, benefactori ecclesiae s. Andreae Ap. Leopoliensis, eximio cultori B. Joannis Duclani, decesso Termis Francisci Bohemorum 20. Octobris 1884, sepulto una cum parentibus: Felice et Angela, nec non fratribus Ziemomysławo et Sobiesławo in coemeterio Łyczakoviano. Pro dictis animabus in hac ecclesia perpetua celebrantur suffragia. R. I. P.

10. Pomnik Emila Tarnawskiego wprowadzono w ścianę kościoła północną, obok ołtarza św. An-

ny. Popiersie dobrze wykonane. Napis położono taki:

Emilowi Tarnawskiemu, starszemu radcy Magistratu lwowskiego. *1841 †1891. Na pamiątkę cnót jego, miłości Boga i bliźniego, postawiła żona 1892 r. Prosi o pobożne westchnienie.

11. Pomnik Ujejskiego Kornela. Płyta marmurowa z fotografią emaliowaną znajduje się przy filarze od strony wschodniej, naprzeciw ołtarza św. Andrzeja Ap. Napis położono następujący: *1823 †1897. Kornelowi Ujejskiemu, wieszczowi narodu polskiego, twórcy chorału. W dowód czci i niewygasłej pamięci Stowarzyszenie rękodzielników »Gwiazda«, jako swojemu członkowi honorowemu w październiku 1897.

12. Pomnik Samólewicza Zygmunta, radcy szkolnego. Jest to wierne na marmurze białym odbicie twarzy tego uczonego, zacnego, religijnego pedagoga i inspektora szkół. Popiersie to wmurowano w ścianę północną, obok ołtarza św. Stanisława.

Pod popiersiem czytamy te słowa: Zygmuntowi Samólewiczowi *26. czerwca 1842 †6. XI. 1898 — zasłużonemu na polu wychowania publicznego staraniem Towarzystwa nauczycieli szkół wyższych. Uczniowie i koledzy.

Sama budowa kościoła jest najwspanialszym pomnikiem — ale ten kościół ma też niektóre pomniki w pamięci historycznej nakreślone. W tej świątyni w r. 1621 w lutym było zebranie rycerstwa, buławę polną otrzymał Stanisław Lubomirski, hrabia na Wiśniczu. Rok 1648 i 1672 zapisał się niezatartemi głoskami. W r. 1663 w kościele przepraszał króla Jana Kazimierza na klęczkach Świdorski, marszałek

wojsk zbuntowanych. — Podobnież Bogusław Baranowski w r. 1697 prosił o łaskę przebaczenia Stanisława Jabłonowskiego. W r. 1704 we wrześniu szwedzki najazd dał się we znaki nie tylko klasztorowi, ale i kościołowi.

W r. 1760 dnia 28. września Arcybiskup lwowski ks. Wacław Hieronim hr. Sierakowski z tej świątyni odbył uroczysty pochód do kościoła katedralnego w dowód objęcia rządów archidiecezyi.

Portrety niżej przytoczone oddano w r. 1908 do muzeum narodowego imienia Króla Jana III. (lecz nie na własność). Do roku wspomnianego przechowywano je w zakrystyi kościoła.

1. Portret Andrzeja Odrowąża, starosty lwowskiego, rządcy ziemi Podolskiej, pierwszego fundatora kościoła i klasztoru OO. Bernardynów (obacz str. 7. wyżej). Portret ten ma herb Odrowążów, na okół herbu są litery: A. O. C. L. G. P. F. PP. BB. A. D. 1460.

Oprócz tego jest pełny napis: Andreas Odrowąż — Capitaneus Leopoliensis, Gubernator Terrae Podoliae, Fundator primi caenobii Leopoliensis PP. Bernardinorum. Portret ten wykonano w wieku XVII, świadczy obraz o tem kościele w siedemnastym wieku zbudowany.

Andrzej Odrowąż umarł w r. 1465.

2. Portret Jerzego Mniszka (obacz str. 9). Po obu bokach herbu są litery P. S. L. S. M. C. Z. Q. A. D. 1610*) aetatis 62. Po prawej stronie portretu czytamy: Geor. de Magna Kończyce Mniszech, Palatinus Sandomir Leop. Samborien etc. Capitaneus. In postrema caenobii Leop. PP. Ber-

*) a może w r. 1613.

nardinorum erectione per annos 22 insignibus sumptibus largissimus benefactor et fundator.

3. Portret Karola Radziwiłła, wojewody wileńskiego, zmarłego w r. 1790. Na obrazie czytamy: Carolus Princeps Radziwiłł. Palatinus Wilnensis.

4. Portret Zygmunta III. króla polskiego (1587—1632) (obacz str. 9). Napis na obrazie: Sigismundus III. Rex Poloniae, Fundi multorumque privilegiorum caenobio huic liberalissimus largitor. A. D. MDC. Często odwiedzał kościół i czcił wielce błog. Jana z Dukli.

5. Portret Teofili z Radziwiłłów Morawskiej. W r. 1765 znaczny zapis uczyniła dla kościoła na dobrach Mikołaja Bilińskiego. Była też czcicielką błog. Jana z Dukli, córce swojej dała na chrzcie imię »Duklana«. Portret ma napis: Theophila de Principibus Radziwillis Morawska.

6. Portret Maryi Józefy, arcyksiężniczki austriackiej, żony Augusta III., króla polskiego, zmarłej w r. 1757.

Na portrecie czytamy: Maria Josepha Austriae, Regina Poloniae. Dla niej to w r. 1737 arcybiskup lwowski, ks. Mikołaj Wyżycki, wyjął z urny bł. Jana część relikwii.

7. Portret Władysława IV, króla polskiego 1633—1648.

Często odwiedzał święte szczątki błog. Jana z Dukli.

Napis na portrecie: Wladislaus IIII Dei gratia Rex Poloniae et Sweciae Elect. Caesar Moschoviae Magn. Dux Litauaniae, Russiae, Prussiae, Mazoviae Samogitiae A. D. 1633.

8. Portret Fryderyka Augusta III, czyli Augusta III, króla polskiego 1733—1763. Popierał wielce u Stolicy św. sprawę beatyfikacyi Jana z Dukli i teŝ się doczekał. Portret ma napis: *Fridericus Augustus III Rex Poloniae*.

9. Portret niewiasty na blasze malowany, wyjęty z grobowców kościoła. Przypuszczam, że ten portret przedstawia Tatarowiczową Izabelę, podstolinę podolską, pogrzebaną w grobowcu naszego kościoła w r. 1760.

10. Portret Jana Karola Chodkiewicza, hetmana litewskiego, zwycięzcy z pod Kirchholmu i Chocimia. Umarł pod Chocimem w r. 1621 dnia 24. września w 47 roku życia. OO. Bernardynów miał przy sobie jako kapelanów obozowych.

Fundował teŝ klasztor dla OO. Bernardynów w Kretyndze.

Pod Chocimem byli OO. Bernardyni Andrzej Grącki*) i Ludwik Domaszewski. Chodkiewicz J. K. wyruszając pod Chocim, u grobu bł. Jana z Dukli się pomodlił. Poległ pod Chocimem we wrześniu dnia 24. w roku 1621. W Ostrorogu dnia 17. listopada w 1622 r. O. Czarliński Bonawentura wygłosił żałobne kazanie na cześć tego bohatera. Na wspomnianym portrecie czytamy: *Joannes Carolus Chodkiewicz, Comes in Szklów, Mysz et Bychów. Pal. Vil. Sup. Dux exerc. M. D. Lithua. et in Polon. contra turcas ad Chocimum an. aeta.*

*) Franc. Siarczyński w dziele »Wzory wieku Zygmunta III« mylnie wliczył O. And Grąckiego do Franciszkanów konwentalnych.

suae 47. Obiit A. D. 1621. (Obacz niżej o Chodkiewiczu Aleksandrze, zmarłym w r. 1627).

11. Portret Anny Potockiej, wojewodziny kijowskiej, zmarłej w r. 1772. Napis na portrecie: Anna de Potociis Potocka, palatina Kijoviensis.

12. Portret Franciszka Salezego Potockiego, wojewody kijowskiego, zmarłego w r. 1772. F. S. Potocki w r. 1754 znaczny fundusz złożył, aby co tydzień odprawiano Mszę św. przed ołtarzem Bł. Jana z Dukli. W r. 1760 7. maja został syndykiem generalnym zakonnej prowincyi OO. Bernardynów. Napis na portrecie: Franc. Salesius Potocki, Palatinus Kijoviensis.

13. Portret Antoniego Olbrachcica Bielskiego, łowczego nadwornego, właściciela Pieniak. Umarł w r. 1789. On to w r. 1759 trzydniowe zamówił nabożeństwo za duszę Bogusława Bielskiego.

14. Portret Tekli z Kalinowskich Bielskiej, żony Antoniego. Umarła w r. 1792.

15. Portret Mikołaja Hieronima Sieniawskiego, hetmana polnego koronnego, zmarłego w r. 1683. Sieniawskich ród od szesnastego wieku odznaczał się pobożnością i życzliwością dla Zakonu OO. Bernardynów. Sieniawska Dorota z domu Herburków, żona Jana S. † 1583. (ob. str. 2). Hieronim Sieniawski miewał kapłanów Zakonu naszego, jako swoich spowiedników. Mikołaj Sieniawski († 1633). Katarzyna Sieniawska koło r. 1644 bogato haftowane aparata do Mszy św. ofiarowała do kościoła lwowskiego OO. Bernardynów. Adam Mikołaj Sieniawski († 1726). Mikołajowi Hieronimowi Sieniawskiemu zawdzięcza klasztor Brzeżański swe

istnienie. Umarł wracając z wyprawy pod Wiedeń. Dworzanie Sieniawskich odznaczali się życzliwością i zapisami na rzecz kościoła naszego.

16. Portret Leona Szeptyckiego, gr. kat. Arcybiskupa lwowskiego, syndyka naszego lwowskiego klasztoru, zmarłego w r. 1779. W latach 1760 i 1762 na uroczystość Bł. Jana z Dukli celebrę miewał, gości klasztornych swoim kosztem podejmował.

17. Portret księdza arcybiskupa lwowskiego Kajetana Kickiego, zmarłego w r. 1812. Był on jeneralnym syndykiem zakonnej naszej prowincyi.

18. Portret ks. Ankwicza Andrzeja Alojzego, arcybiskupa lwowskiego od roku 1814 do 1833. Umarł jako arcybiskup praski w r. 1838.

19. Portret niezbadanego rycerza w zbroi z buzdyanem w delii czerwonej (możliwie jest to portret Jana Ostroroga, o którym niżej będzie mowa).

Poczet pogrzebanych obojga płci osób, w grobowcach kościoła św. Andrzeja Ap. we Lwowie.

Nie ma już odznak żałobnych, ze ścian kościoła zawieszanych (labara funebria), ale przecho-wuje się pamięć w sercach zakonnych tych osób, których ciała spoczęły w katakombach dawniej-szego klasztornego kościoła*).

1. Kot Jan, koło r. 1537.

2. Daniłowicz Jan.

3. Kucharski Jan z Łahodowa w r. 1537.

4. Kucharski Trojan, w r. 1545.

*) Poczet nie może być dokładny, gdyż niezawsze pilnie zapisywano — a wiele zapisków mogło zaginąć. — Obacz uwagi na str. 56, 57, 59, 60.

5. Duchnik Michał, w r. 1559.
6. Belzecki Mikołaj z Belzca, rotmistrz, w r. 1562, dnia 14. lutego.
7. Ozygałka Stanisław, w r. 1566.
8. Jankuła, ścięty we wrześniu 28. w r. 1582. Jego kości przeniesiono w r. 1612 do nowego grobowca.
9. Bartłomiej, w r. 1585.
10. Katarzyna, w r. 1585.
11. Kucharski Stanisław. w r. 1594. (Obacz wyżej pod l. 3—4).
12. Wilkowski Jan z Wilkowic, w r. 1596, dnia 5. maja.
13. Trzeciecki Jan, z Trzeciec. w r. 1596 5. maja.
14. Trzebiński Stanisław, w maju dnia 5., w r. 1597.
15. Kierdej Jan Spikłosz, w październiku 28., w r. 1597.
16. Kucharski Kiljan, w r. 1598, w czerwcu dnia 9. (Obacz wyżej l. 11).
17. Wasicińska Helena, w r. 1598., dnia 15. września.
18. Skotnicki Jakób, w r. 1601.
19. Głogowski z Głogowa Paweł, w r. 1601.
20. Misiewski Jan, ze Śmidowa, w r. 1604.
21. Wroński Albert. w r. 1606*).
22. Wasisiciński (Wasiczyński) Kasper, wojski halicki, w r. 1607. (Obacz wyżej pod l. 17.)

*) O tego roku mogły ciała być grzebane już w nowych grobowcach pod nowo budowanej świątyni. Malicki, zmarły w r. 1607, pogrzebany w nowych grobowcach.

23. Woliński Jan, w r. 1608.
24. Wysocki Mikołaj^{*)} z Odrowążów, w r. 1608.
25. Wysocka Katarzyna, wdowa po Mikołaju w r. 1608.
26. Prusinowska Helena, podkomorzyna, w r. 1609, 25. października.
27. Kiliński Jan (czy Kliński) w r. 1609.
28. Noszowski Michał w r. 1610.
29. Łochowski Stanisław, w r. 1610, dnia 7. września.
30. Narajowski Benedykt, umarł 8. grudnia 1610.
31. Trzebiński Jan (Obacz wyżej pod l. 14).
32. Żaboklicki Andrzej, umarł w r. 1610, dnia 19. lipca.
33. Zgliczyński Albert.
34. Rogowski Stanisław, naczelnik wojsk pieszych, poległ pod Smoleńskiem w marcu dnia 24., w r. 1611. (Ob. str. 17).
35. Szachnowicz Marcin, umarł w obozie (ob. szczegół przytoczony na str. 17).
36. Dawidowski Mikołaj z Dawidowa, umarł w r. 1611.
37. Mostowski Wawrzyniec, umarł w r. 1611., 12. października.
38. Kamieniecki Stanisław, w r. 1612.
39. Wessel Stanisław, herbu Rogala, w r. 1612, 8. lutego.
40. Kopystyński Jan, umarł 1. stycznia 1613 r.
41. Łaszcz Marcin, herbu Prawdzic, umarł w r. 1613.

^{*)} Jego brat był w Zakonie naszym. Zwał się: O. Bernardyn Wysocki.

42. Świrska, umarła w r. 1613.
43. Czartoryska Katarzyna. (Obacz wyżej str. 4.)
Umarła w r. 1613.
44. Jordanowski Jan, umarł w r. 1613.
45. Brzezińska, umarła w r. 1613.
46. Postulski Paweł, umarł w r. 1613.
47. Wessel Jan, herbu Rogala, umarł w r. 1613,
w habicie zakonnym pogrzebany. (Obacz
wyżej l. 39).
48. Pszonka Jan z Trzeszowic, w lubelskim po-
wiecie. Umarł w r. 1613, dnia 30. sierpnia.
49. Zakrzewski Wacław. umarł w r. 1613, dnia
13. października.
50. Bełzecki Andrzej z Bełzca, w r. 1613, dnia
21. października. (Obacz wyżej l. 6).
51. Grocholski Mikołaj, umarł w r. 1613, dnia
17. listopada.
52. Zieniewicz z Bratoszyna, herbu Deszpot,
litwin, umarł 21. grudnia r. 1613.
53. Zaporski Stefan z Zaporza, umarł w r. 1614.
54. Pruchliński Andrzej z Pruchlina, umarł 8.
stycznia r. 1614.
55. Zieliński Jan z Zielonki, umarł 14. stycznia
r. 1614.
56. Polikowski Stanisław (w habicie zakonnym
pogrzebany).
57. Jeremiasz, garncarz (zapewne przed r. 1600).
58. Włyński Aleksander, umarł w r. 1614, dnia
16. stycznia.
59. Piekarski Jan, z rodu Tarłów. Umarł w r.
1614 r., 9. sierpnia.
60. Luboracki Adryan (czy Adam), umarł w r.
1614, dnia 28. lipca.

61. Jańczyński Andrzej z Kutkorza, umarł w r. 1614, 7. listopada.
62. Podolska Zofia z Moszny Mosińskich, um. w r. 1615, dnia 10. stycznia.
63. Chyłkowski Andrzej, w r. 1615.
64. Libiszowski Wawrzyniec (Laurenty) w habicie zakonnym pogrzebany w r. 1615.
65. Chodorowski Adam, umarł w r. 1615.
66. Podolski Bartłomiej, umarł 1. stycznia 1616, (obacz wyżej pod l. 62).
67. Żadzik Stanisław z Poradowa. herbu Korab, z sieradzkiego, umarł w Glinianach w październiku w r. 1616. Zwłoki jego złożono w naszego kościoła grobowcu.
68. Pomorski Sebastjan, rycerz, umarł w r. 1617.
69. Jaksmanicki Jan, z Jaksmanic. Umarł w r. 1617, dnia 8. lutego.
70. Chmielecki Jerzy z Golan, podkomorzy ziemi lwowskiej, umarł dnia 15. lutego w r. 1617.
71. Gumowski Jan z Gumowa, w łobżyńskim pow., umarł w marcu dnia 3., w r. 1617.
72. Grabowski Andrzej z Grabowa. Pod odbyciu czteroletniej moskiewskiej niewoli umarł tu we Lwowie 20. czerwca w r. 1617.
73. Ramułt Krzysztof, pod Moskwą zginął, ciało tu przywieziono i pogrzebano w naszego kościoła grobowcach.
74. Kuropatwa Mikołaj z Łańcuchowa, rycerz, podkomorzy halicki, poległ w r. 1618.
75. Wasiciński (Wasiczyński) Kasper Jan z Wa-

- sicina, umarł w 27. r. życia w r. 1618, dnia 20. maja (obacz pod l. 17, 22).
76. Wessel Mikołaj herbu Rogala (obacz wyżej pod l. 39 i 47). Umarł w r. 1618, 7. sierpnia, w 80. r. życia.
77. Kara Jan, rycerz, umarł w r. 1618.
78. Chodorowski Stanisław, herbu Korczak, (obacz wyżej pod l. 65).
79. Łysianka Jan*) (o nim obacz w »Cudach bł. Jana z Dukli«, str. 25, l. 30). Umarł w r. 1618.
80. Łagiewnicki Jan z Naruszeza, umarł w r. 1619, 29. stycznia.
81. Jankowski Jan.
82. Łychański Adam, rycerz, umarł w r. 1619.
83. Burzyński Józef, rycerz, umarł w r. 1619.
84. Leśniewski Krzysztof z Leśniewa, umarł w r. 1619. dnia 8. marca.
85. Ochocki, dworzanin Jana Karola Chodkiewicza, umarł w r. 1621 w maju dnia 9. (Obacz wyżej str. 50).
86. Krystyna, żona Stanisława, ruśnikarza. umarła w maju dnia 29., r. 1621.
87. Emerencyana, matka co dopiero wspomnianej Krystyny.
88. Melchior, piekarz z przedmieścia halickiego.
89. Konarski Stanisław, dworzanin Sieniawskich. (Obacz wyżej str. 50).
90. Broszkowski (czy Rossochowski) Stanisław

*) Portret jego i żony zwieszał ongi z filaru obok ambony.

z Mazowsza, ścięty we wrześniu czy w październiku w r. 1621. że na czas pod Chocim się nie stawił.

91. Urbański Albert.
92. Wesselowa, wdowa po Mikołaju*) (Obacz wyżej pod l. 76).
93. Leszczyński Floryan, umarł w r. 1622.
94. Maciejowski Stanisław, dworzanin Sieniawskich. (Obacz wyżej pod l. 89.)
95. Mokrzycki Sebastian, dworzanin Stanisława Koniecpolskiego.
96. Potempska Elżbieta, umarła w r. 1622.
97. Wolski Adam Antoni z Podhajec, umarł w r. 1662.
98. Błędowski, rycerz, umarł w r. 1622.
99. Rogowski Jerzy (obacz wyżej pod l. 34).
100. Wojankowicz Szymon, litwin, umarł w r. 1623.
101. Łysianka Dorota (Obacz wyżej pod l. 79)
102. Gołogórska Maryna, z Gołogór, bernardynka.
103. Chas Jadwiga, umarła w r. 1623 (na zarazę).
104. Bartłomiński Jerzy, umarł w r. 1624, dnia 10. lutego.
105. Janicki Stanisław, miecznik lwowski, umarł dnia 24. kwietnia w r. 1624. Jego żona Agnieszka.
106. Żórawiński Stanisław, kasztelan bełzki,

*) Także Wessel Krzysztof, jej syn, którego w r. 1622. zamordowano, musiał być w grobowcu swoich rodziców pogrzebany.

umarł dnia 30. maja w r. 1624. Rafał Dzeduszycki go pogrzebał.

107. Sokołowski Jan, rycerz, umarł w r. 1624

108. Siedlecki Albert, rycerz, umarł w r. 1624.

109. Choińska Dorota, umarła w r. 1625, dnia 4. lutego.

110. Gochowski Andrzej, umarł dnia 6. maja w r. 1625.

111. Głębocki Stanisław, z Głęboki w 27. r. życia zamordowany w r. 1625, dnia 6. sierpnia.

112. Podfilipski Adam, sędzia ziemi Podolskiej, umarł 26. stycznia w r. 1626.

113. Kobylski Andrzej, umarł dnia 6. lutego w r. 1626.

114. Gdeszyński Jan, umarł 14. września 1626., Złożono jego ciało obok żony, której atoli pogrzebu nie zapisano! (obacz uwagę, zrobioną na str. 50).

115. Bobowski Jakób, herbu Gryf, umarł 16. stycznia r. 1628. Obok niego spoczęła w r. 1634 wdowa, choć wyszła powtórnie zaślubić za Śladkowskiego.

116. Ciepeliowski Stanisław, rycerz, umarł 13. listopada w r. 1628.

117. Zagórski Jan, śmiercią ukarany, w r. 1629.

118. Dobkowski Grzegorz. Po wyprawie pruskiej umarł w r. 1630.

119. Potemski. (Obacz wyżej pod l. 96).

120. Gołogórska Druzyana, bernardynka. (Obacz wyżej pod l. 102).

121. Sokołek Mikołaj, przedmieszczanin halicki umarł w r. 1631.
122. Rybska, umarła w r. 1632.
123. Kuropatnicki Andrzej, (w Kuropatnikach był zameczek, ziemia lwowska).
124. Krzeczkowski, umarł w r. 1633.
125. Śladkowska, przedtem Bobowska (obacz pod l. 115).
126. Kuropatwa Aleksander*) (obacz wyżej pod l. 73).
127. Janicki Mikołaj (obacz wyżej l. 105).
128. Wasiciński (Wasiczyński) Krzysztof (obacz wyżej pod l. 75).
129. Miekiszki Zbigniew, rycerz, umarł w r. 1637.
130. Narajowski Rafał (obacz wyżej l. 30)
131. Narajowski Mikołaj, (obacz wyżej l. 30).
132. Narajowski Samuel, (obacz wyżej l. 30).
133. Skotnicki Aleksander (obacz wyżej l. 18).
134. Mielecki Jan z Mielca, herbu Gryf, umarł w r. 1640.
135. Drohiczyński Stanisław, z Drohiczyna. Umarł w grudniu dnia 19, w r. 1640. Pogrzebany w habicie zakonnym (obacz pod l. 47, 56, 64).
136. Sienieński Jan ze Sienna. Umarł w r. 1641, dnia 2. czerwca.
137. Bobowski Jan, umarł w r. 1642 w sam Nowy Rok. (Obacz pod l. 125, 115).
138. Pawłowski Maciej, rotmistrz Stanisława Ko-

*) O Kuropatwie Janie i żonie jego Cecylii obacz wśród cudów bł. Jana z Dukli, str. 75, l. 132.

niepolskiego. Umarł we wrześniu dnia 30. w r. 1644. (Obacz wyżej, l 95).

139. Ciszowski, umarł w r. 1650.

140. Rybiński z pod Sambora. Z Sambora ciało sprowadzono w r. 1661.

141. Fredrowa, z domu Wasicińska (Wasyczyńska). Pogrzebana w grobowcu Wasycznych po r. 1644. (Obacz pod l. 128).

142. Bobrowski. Umarł pod Częstochową w r. 1662, ale ciało do Lwowa sprowadzono i w grobowcach kościoła naszego złożono. Tego sobie życzył za życia.

143. Łojowski Szymon, trębacz królewski, umarł w r. 1663.

144. Sapieha Jan. (Obacz wyżej str. 40).

145. Kaski Jan, umarł w r. 1665.

146. Muszyna Zuzanna. Umarła w r. 1665, dnia 1. marca.

147. Trzebiński Piotr, umarł w r. 1666, (obacz wyżej l. 14, 31).

148. Bronowska Zofia. Z Krysowic jej ciało przywieziono. (Obacz str. 40—41)*).

149. Wyżycki Stanisław. (Obacz wyżej str. 41—43).

150 i 151. Przyłuski Marcin, chorąży bydgoski. umarł w r. 1696 w listopadzie. Obok niego spoczęła i wdowa w roku następnym.

152. Kakowski. Umarł koło r. 1696.

*) Dopiero w r. 1904 dowiedziano się o tem z pomnika. Obacz uwagę na str. 50. Także z pomnika Wyżyckiego Stan. dowiadujemy się, że jego ciało w grobowcach pogrzebano.

153. Olidiński Jakób, podstoli podolski, rotmistrz
Umarł w r. 1697. .
154. Sielicki Aleksander. Umarł w r. 1700, dnia
2. października.
155. Dąbrowski Zygmunt, pisarz kaliski, umarł
w r. 1700, dnia 9. października.
156. Skarbkowa Helena, żona kasztelana hali-
ckiego. Umarła w r. 1701, dnia 27. lipca.
157. Krosnowski, chorąży podolski. Poległ w wal-
ce ze Szwedami w r. 1702, pod Kijanami.
Ciało przewieziono do Lwowa i w gro-
bowcach naszego kościoła złożono.
158. Kuropatnicki Adam, kasztelanic kijowski.
Umarł w r. 1706. (Obacz pod l. 123).
159. Baranowski Jan, rotmistrz. Umarł 12. czer-
wca 1706 r.
160. Skrzyński Łukasz. Umarł w r. 1706, dnia
22. lipca.
161. Głaskowska Zofia. Umarła 30. marca 1707.
Jej zwłoki złożono w grobowcu swoich
przodków *).
162. Sokolnicki Jerzy, podczaszy lwowski. Umarł
w r. 1708, 10 maja.
163. Baryczka Andrzej, Umarł 23. maja r. 1708.
164. Gidziński Aleksander. Umarł 24. maja w r.
1708.
165. Poprawina Katarzyna. Umarła w r. 1720.
166. Sokolnicki Samuel. Umarł w r. 1725. (Ob.
pod l. 162).

*) Nie ma śladu jacy byli jej przodkowie. Jest to do-
wód, że nie wszystkich pogrzebanych w grobowcach wier-
nie zapisywano. Obacz wyżej uwagę na str. 50.

167. Granowski Stanisław, pułkownik. w habitacie zakonnym pochowany w r. 1728.
168. Bukojemski Wojciech, dworzanin Joanny z Sieniawskich Potockiej, wojewodziny bełzkiej. Umarł w styczniu, dnia 13., r. 1731.
169. Kalinowska Zofia z Potockich, umarła w sam Nowy Rok 1733 r. (Ob. wyżej str. 42).
170. Łychowski Antoni, umarł w r. 1773.
171. Szymanowski Franciszek, stolnik dobrzyński. Umarł w r. 1734.
172. Żeromski Wojciech, cześnik nurski, powinienaty co dopiero wspomnianego Szymanowskiego Fr. Umarł w r. 1734.
173. Godemski Aleksander. Umarł w r. 1734.
174. Kowalewski Franciszek. Umarł w r. 1735.
175. Chinowski Bartłomiej, chorąży. Dwanaście lat ostatnich przepędził w najejszym klasztorze. Umarł w r. 1736.
176. Dydyński Józef, podchorąży. Ostatnich kilka lat przepędził w tutejszym klasztorze. Umarł w r. 1739.
177. Morawski Stanisław. Umarł w r. 1744.
178. Borkowski Józef, Młodzieniec 22-letni. Umarł w r. 1752.
179. Borejko Kazimierz, chorąży. Umarł w r. 1752.
180. Łaski Jan. Umarł dnia 25. czerwca r. 1753.
181. Komorowska Anna. Umarła w r. 1759. Dnia 8. grudnia pogrzebano jej ciało pod ołtarzem św. Michała Archaniola.
182. Montrini, podpułkownik. Umarł w r. 1760. dnia 29. stycznia.

183. Tatarowiczowa z Lewickich Izabela, podstolina podolska (siostra O. Felicjana Lewickiego, bernardyna). Umarła we Lwowie, w pałacu Poniatowskich, dnia 2. lipca w r. 1760. ale w grobowcach naszego kościoła znalazła pośmiertny spoczynek. (Obacz uwagę umieszczoną na str. 48, przy 9 portrecie).

184. Kalinowski Ludwik (obacz wyżej, str. 42).

185. Cieszkowski, podkomorzy nowogrodzki. umarł w r. 1768.

O następnych pogrzebach w naszego kościoła grobowcach śladu niema.

»Błagamy Cię Panie Boże, racz dać miejsce ochłody, światła i pokoju tym, którzy w Ciebie wierzyli, Ciebie wyznawali i w grobowcach tego kościoła spoczęli«. Tym i wszystkim duszom zmarłych wiernych niech światłość wiekuista świeci!!

Poczet fundatorów, dobrodziejów kościoła i klasztoru OO. Bernardynów we Lwowie.

1. Andrzej ze Sprowy. (Obacz wyżej str. 46).

2. Miasto Lwów. W r. 1472 nabyło od Eufrozyny, podkomorzyny i jej brata ogród przyległy do klasztoru i na użytek OO. Bernardynów odstąpiła.

3. Kotowie: Kotów rodzina miała swe groby w podziemiach kościoła (obacz str. 50, l. 1).

4. Kucharsey z Łahodowa (obacz wyżej na str. 50, l. 3, 4, 11, 16).

5. Tworowscy. Jan, wojewoda podolski, umarł

w r. 1540 w Buczaczu, jego syn, tego imienia umarł w r. 1553 w Buczaczu. Córka wojewody Regina, była bernardynką, w klasztorze lwowskim. Umarła w r. 1554.

6. Ks. Marcin z Kurowa. Według katalogu dyecezyi przemyskiej, był kustoszem katedralnym w Przemyśle, między r. 1535 a 1547.

7. Wilczek Jan, rajca lwowski.

8. Duchnik Michał z żoną koło r. 1559 (obacz str. 51, l. 5).

9. Ożygałka Stanisław (obacz str. 51, l. 7.)

10. Belzecki Mikołaj (obacz str. 51, l. 6).

11. Żaboklicki Albert, koło r. 1578.

12. Sieniawska Dorota. z domu Herburtów, żona Jana Sieniawskiego. Umarła w r. 1583 (ob. wyżej str. 49, l. 15).

13. Dorota, wdowa po mieszczaninie Michale, zapisała klasztorowi swój ogród. Król Stefan ten zapis zatwierdził w r. 1570.

14. Bartłomiej, kupiec na przedmieściu hali-ckiem, zbudować kazał swoim kosztem zakrystyę z muru pruskiego. Wdowa po nim Katarzyna. sto zł. ofiarowała. Oboje pomarli koło r. 1585 (Obacz wyżej str. 51, l. 9, 10).

15. Kowalkowski Marcin. Zmarł w r. 1588, 20. grudnia.

16. Dzieduszycki. Umarł koło r. 1590. (Może Jerzy Dzieduszycki? kasztelan lubaczowski, o którym wspomina Wł. Łoziński w dziele p. t. »Prawem i Lewem«).

17. Kalinowski. Umarł w r. 1592.

18. Mazgaj Stanisław wraz z żoną Eufemią

darowali swój grunt, dom i pracownię garncarską. Pomarli w r. 1594.

19. Wilkowski Jan (obacz str. 51, l. 12).

20. Trzeciecki Jan (obacz str. 51, l. 13).

21. Trzebiński Stanisław (obacz str. 51, l. 14).

22. Kierdey Jan Spikłosz. (Obacz l. 51, l. 15.)

23. Kleyski Jan.

24. Helka. Umarł w r. 1598. W tym roku umarł Kucharski Mikołaj, dnia 9. czerwca. Dobrodziej klasztoru.

25. Wasiczyńska (albo Wasicińska) Helena, żona Kaspra, wojskiego lwowskiego (obacz str. 51, l. 17).

26. Soldavilla Filip, lekarz, z rodu hiszpan. Za życia darmo zakonników chorych leczył, a w testamentie dla nich zapis uczynił.

27. Skotnicki Jakób (obacz str. 51 pod l. 18, 19).

28. Głogowski Paweł (ob. str. 51, l. 19).

29. Solikowski Jan Dymitr, ks. Arcybiskup lwowski. O nim była mowa na str. 2, 3, 4. Nadto z kroniki O. Kaliskiego (r. 1647) dowiadujemy się, że ten arcybiskup chętnie bywał w klasztornym refektarzu i u siebie też chętnie zakonników naszych podejmował. W innym rękopisie (Liber vitae) zanotowano, że umarł w r. 1603, dnia 27. czerwca.

30. Mniszek (według innych: Mniszech) Jerzy (obacz str. 73, 46).

31. Żółkiewski Stanisław, wojewoda ruski. Co rok dawał 500 zł. na budowę, z Kałusza przysyłać kazał trzydzieści tysięcy topek soli. Sprawił też dzwon w r. 1587. Poległ pod Cecorą w roku 1620, 7. października. W dziele p. t. »Prawem

i Lewem, t. II. str. 6--12 poświęcił autor Żółkiewskiemu St. wzniosłe ustępy. W r. 1908 27. września w Żółkwi obchodzono uroczyste przeniesienie ciała do nowego grobowca.

32. Magistrat odstąpił na rozszerzenie kościoła i klasztoru część wolnego placu, gdzie przedtem był targ i droga publiczna. (Obacz wyżej str. 62, pod l. 2).

33. Nieznanego nazwiska, jakiś dobrodziej przysłał wóz pełny zboża, sześć koni i 500 zł. Woźnice to wszystko oddali w ręce przełożonego, pieszo odeszli, nie zdradzając ofiarodawcy. Działo się to koło r. 1602. (Liber vitae, rękopis, i kronika O. Kaliskiego).

34. Ks. Perlicki Wojciech (obacz str. 10) w testamencie z dnia 26. października 1607 r. zapisał na rzecz budowy naszej świątyni tysiąc zł.

35. Chodzienkowa Barbara, ormianka. w r. 1526 ofiarowała złoty kielich dyamentami i rubinami wysadzany, duży krzyż srebrny, i wiele innych dobrodziejstw świadczyła.

36. Misiewski Jan ze Śmielowa † 1604 r.

37. Wroński Albert. Za życia wiele świadczył, w testamencie zapisał 500 zł. (obacz str. 51, l. 21).

38. Tarłowa Jadwiga, chorążyna, z domu Stadnicka, żona Mikołaja Tarły. Umarła w Samborze w r. 1606. Pogrzebana tamże w kościele naszym *) dnia 21. kwietnia. Z dzieła »Prawem i Lewem« dowia-

*) Z kościoła i klasztoru Samborskiego już przed r. 1910 ani śladu nie pozostało. Na ich miejscu stały gmachy sądowe itd.

dujemy się, że Mikołaj Tarło był chorążym sandomierskim.

39. Wasiczyński Kasper. (Obacz str. 51, l. 22).

40. Malicka, ofiarowała kielich z patyną i ornat z zielonego aksamitu.

41. Żółkiewska Anna z Żórawińskich, żona podkomorzego lwowskiego, osobiwsza zelatorka dla budowy kościoła wśród niewiast. Sama złożyła trzy tysiące zł. Umarła w Brodach w r. 1608. (Obacz wyżej str. 64, l. 31).

42. Woliński Jan. W r. 1608 zapis uczynił. (Obacz str. 52, l. 23).

43. Ks. Opatowski Jan, kanonik katedralny, proboszcz brodzki, spowiednik Anny Żółkiewskiej, przy rozpoczęciu budowy kościoła dał sto zł. węgierskich a tem samem skłonił obecnych do ofiar pieniężnych. Nadto dał do kościoła złoty kielich z patyną w r. 1606. W testamencie przeznaczył całą swoją bibliotekę klasztorowi. Książki oceniono na dwa tysiące zł. Umarł w r. 1608 25. lipca. Pogrzebany w kościele katedralnym.

44. Wysocki Mikołaj. Wiele świadczył, a potem 400 zł. złożył. Umarł w r. 1608 1. października. Spoczął w naszego kościoła grobowcu. (Obacz wyżej str. 52, l. 24—25).

45. Wysocka Katarzyna, żona Mikołaja, w dwaście dni po śmierci męża przeniosła się do wieczności.

46. Prusinowska Helena, z domu Uchańska, żona Adama P., podkomorzego. Umarła w r. 1609 25. października. Pogrzebana w grobowcach naszego kościoła (obacz str. 52, l. 26).

47. Kliński czy Kiliński Jan. Osobliwszy dobroczyńca za życia — w testamencie zobowiązał spadkobierców, aby co rok po dziesięć grzywien*) klasztorowi wypłacali. Umarł w r. 1609 i pogrzebany w grobowcu naszego kościoła. (Obacz wyżej str. 52, l. 27).

48. Narajowski z Narajowa Benedykt, podstoli halicki, pozwolił w lasach swoich w Podciemnem na wyrąb drzewa. Umarł w r. 1610, 8. grudnia. (Obacz wyżej str. 52, l. 30).

49. Noszowski Michał. Lwowskiemu i sokałskiemu klasztorowi zapisy poczynił przed r. 1610. (Obacz wyżej str. 52, l. 28).

50. Łochowski Stanisław. Świadczył wiele za życia, w testamencie zapisał tysiąc zł. (Obacz str. 52, l. 29).

51. Trzebiński Jan. Za życia wspierał klasztor, a w testamencie zapis uczynił na 600 zł. (Obacz str. 52, l. 31).

52. Żaboklicki Andrzej. (Obacz str. 52, l. 32).

53. Zgliczyński Albert. (Obacz str. 52, l. 32).

54. Rogowski Stanisław, pułkownik. poległ pod Smoleńskiem w r. 1611, dnia 24. marca. Ciało przywieziono do Lwowa i w kościoła nowego grobowcach złożono pod ołtarzem św. Michała Arch. (Obacz str. 17, 52).

*) Grzywna, jako waga srebra, znaczyła około 96 zł. O pieniądzach, miarach, wagach w dawnej Polsce napisał w r. 1743 w Lublinie Wojciech Bystrzonowski T. J. W Pomnikach m. Lwowa, wydanych przez Dra Aleksandra Czołowskiego, Lwów, 1892, 1896, 1905 można znaleźć wartość dawnych monet. W pracy X. Sygańskiego T. J. Z życia szlachty sandeckiej, Lwów 1910, są też pouczenia o wartości dawnych pieniędzy.

55. Szachnowicz Marcin. (Obacz str. 52, l. 35).

56. Dawidowski Mikołaj, uczynił zapis na tysiąc zł. (Obacz str. 52, l. 36).

57. Mostowski Wawrzyniec. (Obacz str. 52, l. 37).

58. Wessel Stanisław. (Obacz str. 52, l. 39).

59. Szulc Jakób, o którym była wzmianka na str. 10. Umarł w r. 1612. Pogrzebany w kościele katedralnym. (Obacz niżej o Janie Szulcu).

60. Kamieniecki Stanisław, podkomorzy ziemi halickiej. Nieustanny dobroczyńca. Jego darem były: dwa świeczniki srebrne, wagi 60 grzywien. dzban srebrny z misą srebrną, turybularz srebrny, kocioł srebrny do święcenia wody dwanaście garncy objąć mogący, dywany tureckie i perskie. (Obacz str. 52. l. 38).

61. Kopystyński Jan z powiatu przemyskiego. Za życia i w testamencie hojną złożył ofiarę. O niezwykłym zjawisku około grobu Bł. Jana z Dukli, obacz cuda bł. Jana z Dukli n. 116, str. 65. wydanie z r. 1909.

62. Łaszcz Marcin, herbu Prawdzic. Uczynił zapis na tysiąc złotych. (Obacz str. 52, l. 41).

63. Świrski była osobliwszą dobrodziejką. W Zakonie naszym O. Aleksander Świrski był prowincyałem.

64. Czartoryska Katarzyna, o której była chlubna wzmianka na str. 10. o jej pogrzebie w grobowcu kościoła na str. 53, l. 43.

65. Jordanowski Jan. Za życia i w testamencie hojnym się okazał. (Obacz str. 53, l. 44).

66. Postulski Paweł. Hojny dobroczyńca za życia i w testamencie. Przeznaczył 300 zł., oraz dwany tureckie i perskie. (Obacz str. 53, l. 46).

67. Wessel Jan, herbu Rogala. (Obacz wyżej str. 53, l. 47, str. 68, l. 58).

68. Pszonka Jan, z województwa lubelskiego. Za życia i w testamencie dobrodziej. (Obacz str. str. 53, l. 47).

69. Zakrzewski Wacław, herbu Trzaska, z województwa rawskiego. Za życia wiele świadczył, w testamencie wyznaczył 500 zł. (Obacz str. 53, l. 49).

70. Grocholski Mikołaj. (Obacz str. 53, l. 51).

71. Zieniewicz z Bratoszyna zapisał 500 zł. Zabito go w r. 1613, 21. grudnia, pogrzebano go w grobowcu naszego kościoła (str. 53, l. 52).

72. Zaporski Stefan z Zaporza. Wróciwszy z wyprawy moskiewskiej umarł w sam Nowy Rok 1614 r. Zapisał klasztorowi 300 zł. (Obacz str. 53, l. 53).

73. Włyński Aleksander. rycerz. (Obacz str. 53, l. 58).

74. Polikowski Stanisław zapisał 300 zł. (Obacz str. 53, l. 56).

75. Ks. Zamojski Jan, arcybiskup lwowski. Umarł w r. 1614, dnia 3. kwietnia. Był serdecznym przyjacielem St. Żółkiewskiego (o którym była wyżej wzmianka na str. 64, l. 31). (Obacz o ks. Zamojskim w dziele! »Prawem i Lewem).

76. Jeremiasz. garncarz. (Obacz str. 53, l. 57).

77. Piekarski Jan, z rodu Tarłów, za życia i w testamencie dobrodziej, zapisał 600 zł. (Obacz str. 53, l. 59).

78. Luboracki Adryan (Adam), za życia wiele świadczył, w testamencie wyznaczył 1200 zł. (Obacz str. 53, l. 60).

79. Jańczyński Andrzej z Kutkorza, rycerz. (Obacz wyżej str. 54, l. 61).

80. Podolska Zofia z Moszny Mosińskich, żona Bartłomieja, oboje byli dobrodziejami klasztoru. (Obacz wyżej str. 54. l. 62).

81. Zadzik Stanisław. Obacz str. 54, l. 67.

82. Stadnicki Adam, wojewoda bełzki. Ojcowie naszego Zakonu byli u niego kapelanami. Umarł w Przemyślu w r. 1615. Stadniccy mieli tamże swe grobowce w kościele OO. Franciszkanów. (Obacz na str. 65. Tarłową Jadwigę l. 38).

83. Stadnicki Hieronim, syn Adama i Anny z Gostomskich.

84. Stadnicka Anna z Gostomskich, żona wojewody.

85. Libissowski Wawrzyniec, rycerz. Na potrzeby kościoła oddał swoje sprzęty, ozdoby wojskowe (ordery), działa, broń. Testamentem przeznaczył 5 tysięcy zł. Pojednaawszy się z Bogiem za pośrednictwem kapłana naszego Zakonu, umarł w r. 1615. (Obacz wyżej str. 54. l. 64).

86. Podolski Bartłomiej, z Podola, umarł w sam Nowy Rok 1616 r. (obacz wyżej 54, l. 66).

87. Erazm, garncarz lwowski, sto zł. zapisał.

88. Pomorski Sebastyan, rycerz, zapisał tysiąc zł. (Obacz str. 54. l. 68).

89. Jaksmanicki Jan, z Jaksmanic, rycerz. (obacz str. 54, l. 69). Jaksmanice w ziemi przemyskiej.

90. Chmielecki Jerzy, o którym była wzmianka na stronie 54, pod l. 70, uczynił zapis na trzysta zł.

91. Gumowski Jan, z Gumowa, rycerz z Łomżyńskiego powiatu, zapisał testamentalnie trzysta zł. (Obacz str. 54. l. 71).

92. Chodorowski Krzysztof Korczak, wyznaczył testamentem trzysta zł. Chodorowscy doznawali łask bożych za przyczyną bł. Jana z Dukli, (obacz cuda bł. Jana z Dukli, wydanie z r. 1909, str. 125. oraz obacz też wyżej str. 54. l. 65, str. 55, l. 75.

93. Kubowski Jędrzej, dworzanin Sieniawskich, przeznaczył testamentem pięćset zł. (Obacz str. 50, l. 15, str. 55, l. 89).

94. Ramułt Krzysztof, rycerz, zmarły pod Moskwą, w testamencie wyznaczył pięćset zł. Jego ciało przywieziono do Lwowa, i w grobowcu kościoła naszego na wieczny spoczynek złożono. (Obacz str. 17, oraz str. 52, l. 35 i 56, str. 54, l. 67, str. 60, l. 157. O. Klemens Ramułt słynął w naszym Zakonie jako kaznodzieja przeworski, umarł w Przeworsku w r. 1580.

95. Kuropatwa z Łańcuchowa Mikołaj, rycerz, podkomorzy halicki. Przeszyty strzałami przez Tatarów na Podolu w r. 1618, dnia 29. czerwca. Ciało jego przewieziono do Lwowa i w grobowcach naszego kościoła pochowano (obacz wyżej str. 60, l. 157). Wdowa po nim zapisała na kościoła budowę tysiąc zł., ale krewni zaprzeczyli wypłaty.

96. Wessel Mikołaj, herbu Rogala, świadczył za życia wiele, a w testamencie zapisał trzy tysiące zł. (Obacz wyżej str. 52, l. 39 str. 68, l. 58.).

97. Kara Jan, zapisem testamentalnym przeznaczył pięćset zł. (Obacz str. 55, l. 77).

98. Łychański Adam, rycerz, zapisał 800 zł. (obacz str. 55, l. 82).

99. Burzyński Józef, rycerz.

100. Chodorowski Stanisław, zapisał 200 zł. umarł mając lat 22. (Obacz wyżej str. 55, l. 78).

101. Przyszałowska, umierając zapisała trzysta zł. Zwłoki jej spoczęły w kościele OO. Dominikanów we Lwowie w r. 1618.

102. Ks. Brzeziński Walenty, komendarz złoczowski, zmarły w Złoczowie w r. 1618, zapis uczynił na ośmset zł.

103. Ks. Solecki Stanisław, proboszcz w Bilce i tamże zmarły w r. 1618 w testamencie przeznaczył na rzecz budowy kościoła i klasztoru siedemset zł.

104. Łysianka Jan z żoną. (Obacz str. 55, l. 79).

105. Łagiewnicki, Jan, rycerz, z Naruszewa. (Obacz str. 55, l. 80).

106. Goliński Kasper, konzul lwowski, popierał budowę kościoła i klasztoru, umarł w r. 1619.

107. Sieniawski Adam Hieronim, podczaszy koronny, miewał OO. Bernardynów przy sobie. Z lasów jaworowskich pozwolił na wyrąb sosien na wiązania do dachów kościoła, (obacz str. 10). W testamencie zapisał trzy tysiące zł. Umarł w r. 1619, w Brzeżańskim grobowcu pogrzebany. (Obacz wyżej str. 49, l. 15). Wdowa po nim Katarzyna Kostczanka, zapis męzowski wypłaciła klasztorowi.

108. Kamieński Jan, uczynił zapis na tysiąc sto zł., umarł w r. 1619.

109. Jankowski Jan, rycerz.

110. Skotnicki Jan, kasztelan połaniecki, zapisał tysiąc zł., umarł w r. 1620, w Krośnie go pogrzebano. *Skotnicy odznaczali się nabożeństwem do bł. Jana z Dukli i łask doznawali* (obacz cuda bł. Jana z Dukli, wydane w r. 1909, str. 50, l. 84—87. obacz też wyżej str. 58, l. 133).

111. Urbański Albert z Urbanic. Poległ w roku 1621 21. listopada z ręki Tatarów Ruś plądrujących.

112. Leśniewski Krzysztof z Leśniewa, wspierał zakonników, ku obronie klasztoru oddał kilka śmigownic. (Obacz str. 55, l. 84, str. 70, l. 85).

113. Urowiecki dał do obrony klasztoru i kościoła działo*). Zamordowano go w Lublinie w r. 1620.

114. Lepieszewski Piotr, pod Cecorą wzięty do niewoli, tamże umarł w r. 1620. Przed wyruszeniem na pole walki oddał swe ruchomości klasztorowi i trzysta zł. w gotówce z wyraźnem swej woli postanowieniem, że na wypadek śmierci, to wszystko ma się stać własnością klasztoru.

115. Tarnawski Stanisław, rycerz, sekretarz Stan. Żółkiewskiego, poległ pod Cecorą w r. 1620. (Obacz str. 64, l. 31).

116. Śmiotanka, rycerz, zmarł w r. 1620.

117. Slakowa, żona Piotra, zapisała dom swój, za który syndyk klasztoru otrzymał 400 zł.

*) Klasztor więc miał już śmigownice, obecnie otrzymał drugie działo. Przydały się w r. 1648, 1672.

118. Ks. Kislicki Mikołaj, kierownik i dziekan zamojski w testamencie zapisał tysiąc zł. Umarł w Zamościu w r. 1620.

119. Krystyna, żona rusznikarza i matka Krystyny : Emerencyana. (Obacz wyżej str. 55. l. 86, 87).

120. Daniłowiczowa Helena, z domu Uchańska, umarła w Uchaniu dnia 2. czerwca 1621. (Ród Daniłowiczów odznaczał się nabożeństwem do błog. Jana z Dukli i doznawał łask bożych o czem można się przekonać z książeczki p. t.: »Cuda błog. Jana z Dukli«, wydanej w r. 1909, str. 67. 68).

121. Melchior, piekarz z przedmieścia halickiego, wraz z żoną, około r. 1612 (obacz str. 55, l. 88).

122. Broszkowski czy Rossochowski Stanisław. W r. 1621 został na śmierć we Lwowie skazany, że nie wyruszył na pole walki pod Chocim. Przed śmiercią oddał swój inwentarz ruchomy i gotówkę, z której i służbę jego zaspokojono. (Obacz str. 55, l. 90).

123. Kubowski Albert, rycerz, umarł w r. 1621.

124. Chodkiewicz Jan Karol (obacz str. 48, l. 10).

125. Gąsiorowski (Gąsiorek, z łacińska: Anserinus) Stanisław, rajca lwowski, umarł w r. 1621, we wrześniu dnia 26. Jego brat rodzony był w Zakonie OO. Bernardynów prowincyałem od r. 1594 do r. 1597. Towarzyszył wraz z innymi Ojcami w wyprawie Maryny Mniszkówny do Moskwy. Umarł tamże nad Wołgą, dnia 6. sierpnia 1607 r. Jego ciało przywieziono do Lwowa i w r. 1609, dnia 20. stycznia pogrzebano w grobowcu zakonnym. (Obacz str. 11, oraz niżej str. 79).

126. Strzyż Hieromin, sędzia halicki, umarł

w r. 1621. Za życia wiele świadczył, a w testamencie przeznaczył trzysta zł.

127. Kuropatnicka Elżbieta umarła w r. 1621. Trzysta zł. za życia złożyła w ofierze (obacz str. 58, l. 123, str. 60, l. 158).

128. Fekiety, węgier, wódz kozaków pod Chocimem, dzielnością się odznaczył, w pojedynku przeszło 30 Turków trupem położył. Z zasadzki ciężko ranny, wyrzekł się kalwińskiej wiary przed O. Władysławem Węgrzynem*), Zakonu naszego, w obozie się znajdujacego. Ciało jego w Kamieńcu pogrzebano w r. 1621. Przed śmiercią złożył w ofierze 534 zł.

129. Jarczewski Jan, poległ pod Chocimem. Bracia jego złożyli na rzecz kościoła 350 zł.

130. Bądziński Stanisław z lubelskiego, poległ pod Chocimem. W obozie się wypowiadał przed O. Ludwikiem Domaszewskim**). Ciało jego pogrzebano w Kamieńcu. Testamentem zapisał kościołowi tysiąc złotych.

131. Wesselowa, żona Mikołaja (obacz wyżej str. 71, l. 96).

132. Więckowski Jan † 1621 r.

133. Kuczkowski Stanisław, rajca lwowski, złożył na organ siedem set zł. Umarł w r. 1622.

*) Władysław zatem Węgrzynem zwany nie jest tą samą osobą, którą był bł. Władysław z Gielniowa † 1505 r. w Warszawie, ani też może być utożsamiony z O. Jerzym Węgrzynem, który w r. 1620 pod Bóbrką padł z ręki Tatarów.

**) Pod Chocimem w r. 1620 Zakonu naszego byli kapełanami O. Domaszewski, O. Grądzki (obacz str. 48, l. 10), oraz co dopiero wspomniany O. Władysław Węgrzyn.

(Obacz str. 33). Jego brat przyrodni był w Zakonie naszym.

134. Ostrorog Jan, wojewoda poznański. Klasztorowi oddał na użytek ogród z sadzawkami i sadem na przedmieściu halickiem na przeciąg lat 20. To jest od r. 1601 do r. 1621. Posiadał swój pałac we Lwowie, przy ulicy zwanej po łacinie: *Cinnariorum*! (może gdzie sprzedawano jarzyny albo różne słodycze, cynara-karczoch, *cinnus* napój z różnych słodyczy). Ostrorogowie odznacжали się czią ku błog. Janowi z Dukli. Ostrorog Jan, wojewoda, miał kapelana z Zakonu naszego O. Szymona z Radomia († 1618 we Lwowie). Tenże sam wojewoda był fundatorem klasztoru naszego w Sokalu. Wł. Łoziński napisał o wojewodzie J. Ostrorogu, że był najznakomitszym gospodarzem swego czasu w Polsce, a jego Komarno mogło być akademią rolniczą dla całej ziemi lwowskiej. (Prawem i Lewem). Umarł w swem dziedzicznym Grodzisku (powiecie kościańskim w r. 1622. (Oddany portret do narodowego muzeum Jana III., przytoczony na str. 50, l. 19, może być właśnie obrazem Jana Ostroroga).

135. Leszczyński Floryan (obacz wyżej str. 56, l. 93. (Miał brata księdzem w naszym Zakonie).

136. Maciejowski Stanisław, dworzanin Sieniewskich (obacz wyżej str. 55, l. 89, str. 71 l. 93).

137. Potempska Elżbieta † w r. 1622 (obacz str. 56; l. 96).

138. Wessel Krzysztof, syn Mikołaja. darował dwa srebrne świeczniki wagi 7 grzywien. Zamor-

dowano go we własnym domu w r. 1622. (Obacz str. 56, l. 92, str. 71, l. 96).

139. Wessel Roman, brat przytoczonego Krzysztofa.

140. Wolski Adam Antoni z Podhajec w testamencie zapis uczynił na dwa tysiące zł. Umarł w r. 1622 (Obacz str. 56, l. 97).

141. Maciej, przedmieszczanin halicki, za życia dał 170 zł., w testamencie zapisał dom swój z drzewa zbudowany, na wschód od murów klasztoru, za który otrzymano 400 zł. Umarł w sierpniu w r. 1622 obacz str. 73, l. 117).

142. Łagiewnicka Anna, pogrzebana w kościele katedralnym w r. 1622, w testamencie zapisała 400 zł.

143. Błędowski rycerz (obacz str. 56, l. 98).

144. Przyszałowski, pogrzebany w kościele OO. Dominikanów we Lwowie w r. 1622. W testamencie przeznaczył dla naszego klasztoru 400 zł. (obacz str. 72, l. 101).

145. Rogowski Jerzy, rycerz z pod chorągwi Marcina Kazanowskiego, kasztelana halickiego, umarł w Dolinie. Zwłoki jego do Lwowa przywieziono w r. 1623 w styczniu i w grobowcach kościoła naszego pochowano. W testamencie zapis uczynił na 550 zł. (obacz str. 56, l. 99).

146. Żółkiewski Jan, jak ojciec jego Stanisław, tak i on hojnym był dla klasztoru. Walczył pod Cecorą, wzięty tamże do niewoli. Wróciwszy umarł w Warszawie w r. 1623. Zwłoki przeniesiono do grobowców w Żółkwi. (Obacz str. 64, l. 31).

147. Luśnicz Paweł, piekarz z przedmieścia halickiego, czciciel bł. Jana z Dukli. — Zapis uczy-

nił na tysiąc zł. Umarł w r. 1622. Pogrzebany w kościele św. Krzyża OO. Franciszkanów, gdzie piekarze lwowscy mieli swoje grobowce.

148. Luśnicz Stanisław (obacz książkę o cudach bł. Jana z Dukli, str. 21—24).

149. Brzeziński Szymon, rajca lwowski. Umarł w r. 1623.

150. Wojankowicz Szymon, Litwin, po ukończonej sprawy ze Zborowskimi osiadł we Lwowie i wiele świadczył naszemu kościołowi. Umarł w r. 1623 *).

151. Łysianka Dorota, wdowa po Janie. Zapiisała dom swój na przedmieściu halickiem, wartości tysiąc zł. W kilka lat dom się spalił w czasie pożaru innych domów, miejsce na ulicę publiczną obrócono. Umarła w r. 1623. (obacz wyżej str. 55, l. 79, str. 56, l. 101).

152. Gołogórska, czyli Maryna z Gołogór, Siostra trzeciego Zakonu Serafickiego, bernardynka. Nie przyjąwszy obostrzenia reguły, żyła po za klauzurą i chorymi się zajmowała i pracą rąk się utrzymywała. Umarła w sierpniu, dnia 18., roku 1623. Pogrzebano ją przed kościołem. Srebro swoje wartości 12 grzywien oddała naszemu klasztorowi.

Przy sposobności wzmianki o zmarłej, muszę nakreślić po krótkce historję o bernardynkach lwowskich.

Jak wieść niesie, miał je sprowadzić błog. Jan z Dukli w r. 1482 i darować im obraz N. Maryi

*) W r. 1623 zaraza pochłonięła mnóstwo ludzi we Lwowie.

P. bolesnej, który przywiózł był ze sobą do Krakowa św. Jan Kapistran. Z początku były tylko dwie zakonnice i osiadły u rogu ulicy Gliniańskiej, dziś Łyczakowskiej, w miejscu, gdzie dziś jest c. k. urząd cłowy. Wkrótce zastęp Sióstr się pomnożył, ale kościoła własnego nie miały, uczęszczały zatem do kościoła naszego. O. Benedykt Gąsior, czy Gąsiorowski, zwany: Anserinus, prowincyał Zakonu naszego od r. 1594 do 1597 zmusił te Siostry do przestrzegania klauzury, koło r. 1645 zaprowadzono w tymże klasztorze życie wspólne, to znaczy, że żadna z Sióstr nie mogła nic na własność prywatną posiadać. Pomimo to nazwy bernardynek nie zmieniły, i zostawały pod bezpośrednią władzą OO. prowincyałów bernardyńskiego Zakonu. Zubrzycki Dyonizy w kronice m. Lwowa w r. 1672 zna tylko bernardynki, których klasztor jańczarowie zdobyli. Jeśli ks. Tomasz Pirawski *), biskup sufragan lwowski, nazwał klasztor PP. Bernardynek: klasztorem św. Klary, był to tak zwany po łacinie: lapsus calami (omyłka pióra)! Nie też nie znaczy lakoniczna notatka w kronice Zimorowicza, nie obznajomionego dokładnie w sprawie PP. Bernardynek. Pomiędzy akta prowincyi naszej, raz po raz stwierdzające istnienie we Lwowie klasztoru i kościoła Panien Bernardynek. a zaznaczam, że w Krakowie w r. 1740 wydał O. Połaniecki Jan Kapistran książkę, zawierającą regułę

*) Kornel Jul. Dr. Heck we Lwowie w r. 1892 wydał książkę po łacinie o stanie archydiecezyi lwowskiej przez ks. T. Pirawskiego napisaną.

dla Sióstr trzeciego Zakonu Serafickiego, t. j. PP. Bernardynek, które miały klasztory na Rusi, Litwie, w Mało i Wielkopolsce. W r. 1757 w Krakowie drukiem wyszła duża księga, napisana przez Stanisława Józefa Duńczewskiego, doktora i profesora akademii Zamojskiej, p. t. Herbarz Korony polskiej i W. ks. Lit. Otóż w tej księdze z r. 1756! czytamy wyraźnie, że Maryanna Wdziekońska, herbu Korab, była w klasztorze lwowskim bernardynką. Co więcej, we Lwowie, w r. 1768, w drukarni św. Trójcy, wytłoczono książeczkę ku czci N. Maryi P. bolesnej, łaskami słynącej w kościele PP. Bernardynek lwowskich. Ksiądz Chodynicki Ignacy, sławny z nauki karmelita lwowski, w r. 1829 a więc już po zniesieniu klasztoru i kościoła PP. Bernardynek we Lwowie, mówi jasno o PP. Bernardynek kościele i klasztorze przez c. k. urząd zniesionym. Ks. Leon Rogalski w swej Pamiątce katolickiej, wydanej w Warszawie r. 1856 mówi między innymi historyjami o klasztorach PP. Bernardynek w Polsce, nadto ks. Sadok Barącz, światły dominikanin, w historii o Bernardynach w Polsce (Lwów 1874) na str. 387 przytacza PP. Bernardynki we Lwowie przed kasatą józeffińską istniejące. Jeśli ks. Wład. Chotkowski, poznańczyk, zasłużony profesor jagiellońskiej akademii, chwieje się w swojej historii politycznej dawnych klasztorów Panieńskich co do nazwy PP. Bernardynek a Klarysek, temu winny akta rządowe, józeffińskie, na których czcigodny autor polegał! (Obacz niżej Rafała Dzieduszyckiego). Dziś kościół służy na nabożeństwa dla

uczniów gimnazjalnych — a klasztor tylko pozostał nadal własnością rządową (urząd cłowy).

Po tem zboczeniu od pocztu dobrodzieji klasztoru, wracam do kreślenia następnych, naszych nigdy dość nieocenionych dobroczyńców.

153. Chas Jadwiga. żona Walentego, browarnika. Oboje wystawili ołtarz św. Bernardyna Seneńskiego, obok ambony! (obacz str. 14 i 30 wyżej). O owdowiałym Walentym Chasie, haniebnie otrutym itd.. obacz Zubrzyckiego kronikę m. Lwowa str. 262—3.

154. Bartłomiński Jerzy. Trzysta zł. zapisał na rzecz klasztoru (obacz str. 56 l. 104).

155. Janicki Stanisław (obacz str. 56 l. 105).

156. Głaskowski Paweł † w r. 1624.

157. Sokołowski Jan, rycerz (obacz str. 57, l. 107).

158. Siedlecki Albert, rycerz (obacz str. 57, l. 108).

159. Żółkiewska Regina, z domu Herburtówna, małżonka hetmana Stanisława Żółkiewskiego, zacna dobrodziejka naszego klasztoru i kościoła. Umarła w r. 1624, dnia 5. listopada. Spoczęła w Żółkwi obok męża i syna (obacz wyżej str. 64, l. 31, str. 77, l. 146).

160. Daniłowicz Mikołaj, skarbnik koronny, czciciel bł. Jana z Dukli, samborskiego i lwowskiego naszego klasztoru osobliwszy dobroczyńca, co rok dostawał nasz klasztor sól i tysiąc zł., bł. Janowi z Dukli marmurowy grobowiec postawić kazał. — (Płaskorzeźba marmurowa pod menzą ołtarza w kaplicy dzisiejszej bł. Jana z Dukli po-

chodzi z grobowca przez Daniłowicza M. sprawionego). Umarł w Uchaniu w r. 1624,

161. Czuryłówna Katarzyna, pierwszym razem zameężna z Konathem, a powtórnie z Janem Boguszem, miewała ojców duchownych z naszego Zakonu. Na dobrach jazłowieckich zapisała dwa tysiące zł. Umarła w r. 1625 w styczniu, dnia 28. Pochowano ją w Barze.

162. Gochowski Andrzej, zapisał w testamencie 400 zł. a przedtem sprawił krzyż, kielich i dwa kandelabry dla kościoła (obacz wyżej str. 57, l. 110),

163. Niewiadomego nazwiska w r. 1625, sługa Kielczewskiego.

164. Niewiadomego nazwiska w r. 1625.

165. Niewiadomego nazwiska w r. 1625.

166. Korytowski Jan, rycerz z pod chorągwi Jana Żółkiewskiego, starosty Rubieszowskiego, umarł w Jaworowie w r. 1625. Pogrzebany w kościele OO. Dominikanów.

167. Kurzański, towarzysz podróży Stanisława Daniłowicza, wojewody ruskiego, umarł w drodze z Francyi do Hiszpanii w r. 1628. Testamentem przeznaczył tysiąc zł.

168. Dzieduszycki Rafał, jeden z najhojniejszych dobroczyńców kościoła i klasztoru. Szyby z Gdańska swoim kosztem sprawił, żelaza na ściąganie murów opłacił — na utrzymanie zakonników wielełożył. — Na rzecz beatyfikacyi Jana z Dukli w testamencie tysiąc zł. przeznaczył. Strzelby, bomby bardy klasztorowi ku obronie oddać kazał*). Umarł

*) Obacz str. 73, l. 112.

w r. 1625 w sierpniu, dnia 28. Spoczął w grobowcu kościoła PP. Bernardynek, gdzie zakonnicą była jego córka. Na dobrach w Zboiskach zapisał PP. Bernardynkom czterdzieście tysięcy zł. (obacz str. 78—81).

169. Ks. Smarzewski Albert, pleban z Sokolnik. † w r. 1625 w maju dnia 3. Pochowany w kościele katedralnym we Lwowie (obacz str. 74, l. 118).

170. Janiccy Stanisław i Agnieszka (obacz str. 58, l. 127).

171. Luśnina Róża † w r. 1625.

172. Podfilipski Adam, sędzia ziem podolskich, do biblioteki klasztornej dał książek nie mało*), w testamencie przeznaczył sto zł. Umarł w r. 1626 dnia 6. stycznia (obacz str. 57, l. 112).

173. Kobylski Andrzej, rycerz, † 1625 r. dnia 6. lutego (obacz str. 57, l. 113).

174. Więckowski Jan, † w r. 1626.

175. Gdeszyński Jan, uczynił legat na trzysta zł. (obacz str. 57. l. 114).

176. Babski Wojciech. Część swojej biblioteki odstąpił klasztorowi, umarł w r. 1625.

177. Bułdejowa Stanisławowa, wdowa, na dworze Sieniawskich w Brzeżanach. Umarła w r. 1626.

178. Bełzecka Jadwiga z Buczacza, z domu Jazłowiecka, wdowa po Andrzeju, zmarłym w r. 1613 (obacz str. 53. l. 50).

179. Chodkiewicz Aleksander, brat Jana Karola, wojewoda trocki, czciciel błog. Jana z Du-

*) Bibliotekę klasztorną zaopatrzyli: ks. Opatowski (str. 66, l. 43) Podfilipski, Babski Wojciech (l. 176).

kli. Na kanonizację złożył 500 zł., umarł w Szkłowie w r. 1627. Pogrzebany w Szkłowie w kościele OO. Dominikanów (obacz wyżej str. 48, l. 10).

180. Bobowski Jakób z Bobowy, herbu Gryf, zapis uczynił na tysiąc zł. Umarł w r. 1628, dnia 16. stycznia w 80 roku życia (obacz str. 57, l. 115).

Bobowscy w Bruchnalu byli czcicielami bł. Jana z Dukli (obacz cuda bł. Jana z Dukli, wydane w r. 1909).

181. Falencki Stanisław, poległ na wojnie pruskiej w r. 1628. Wiele świadczył za życia naszemu klasztorowi.

182. Zagórski Jan (obacz str. 57, l. 117).

183. Mięcki, rycerz, był na wojnie pruskiej, umarł w Sochaczewie na Mazowszu. Zapisał tysiąc zł.

184. Sieniawski Prokop, chorąży koronny, czciciel bł. Jana z Dukli, przyjaciel szczerzy zakonników naszych. a zwłaszcza O. Andrzeja Grackiego, o którym była wzmianka wyżej na str. 48. przy Chodkiewiczu. Sieniawski umarł we Lwowie w r. 1628. W kaplicy brzeżańskiej złożono jego ciało. Wdowa po nim Eufrozyna, córka Aleksandra Chodkiewicza, spoczęła we Lwowie w kościele OO. Dominikanów. (O Sieniawskich obacz wyżej str. 49, l. 15. str. 63 l. 12; str. 72, l. 107).

185. Czerniewski Andrzej. Za życia świadczył wiele klasztorowi. W testamencie przeznaczył 500 zł. Umarł we Lwowie w r. 1628. W kościele OO. Dominikanów pogrzebany.

186. Ciepeliowski Stanisław, osobliwszym był

dobrodziejem za życia. Umarł dnia 13. w listopadzie w r. 1628 (obacz str. 57. l. 116).

187. Daniłowicz Jan, wojewoda ziem ruskich, czciciel błog. Jana z Dukli. Na kanonizacyę złożył 60 zł. węg. Umarł we Lwowie w r. 1628. Zwłoki spoczęły w Olesku. Daniłowicze odznaczyli się wielką przychylnością ku OO. Bernardynom, mieli wielkie zaufanie i nabożeństwo do bł. Jana z Dukli — doznawali też łask bożych za jego przyczyną, (obacz cuda błog. Jana z Dukli, opisane w r. 1909). O Daniłowiczu Mikołaju, Daniłowiczowej Helenie były wzmianki wyżej (str. 74, l. 120, str. 81. l. 160).

188. Kossary Magdalena, z rodu książęcego, bernardynka, na beatyfikacyę bł. Jana z Dukli u krewnych zebrała dwa tysiące pięćset zł.

189. Kruszyński, pułkownik około r. 1628.

190. Gidzielski Samuel, zapis uczynił na 500 zł. w r. 1629.

191. Świątosławski Stefan, poległ na wojnie pruskiej, dnia 20. czerwca w r. 1629.

192. Komorowski Stanisław, poległ w czasie wojny pruskiej w r. 1629.

193. Wasiczyński Seweryn, poległ w czasie wojny z Prusakami w r. 1629 (obacz str. 51, l. 17, 22; str. 54, l. 75, str. 58, l. 128, str. 64, l. 25. str. 66, l. 39).

194. Witwiński, podczas wojny z prusakami uległ zarazie w r. 1629. W testamencie przeznaczył pięćset zł.

195. Borowski poległ na polu walki z Prusakami w r. 1629.

196. Rogowski, oraz

197. Kamieniecki Józef, poległ na polu walki w czasie wojny z Prusakami w r. 1629,

198. Dobkowski Grzegorz. Po powrocie z wojny pruskiej umarł we Lwowie w r. 1630 (obacz str. 57, 118). W testamencie zapisał 200 zł.

199. Potemski, za życia wiele świadczył w testamencie przeznaczył tysiąc zł. Umarł w r. 1631, (obacz str. 57, l. 119).

200. Gołogórska Druzjana, bernardynka, siostra wyż przytoczonej Maryny (str. 78). Wręczyła klasztorowi przeszło dwa tysiące zł. Umarła w r. 1631 26. lipca, pogrzebana w grobowcach naszego kościoła (obacz wyżej str. 57, l. 120).

201. Parzykasza Stanisław. W r. 1631 w Lublinie umarł. Na rzecz klasztoru naszego we Lwowie oddał swoje ruchomości, wartości 400 zł.

202. Ks. proboszcz z Malechowa. Umarł w r. 1631. Pogrzebany we Lwowie w kościele katedralnym (obacz wyżej str. 72, l. 102 i 103, str. 74, l. 118, str. 83, l. 169).

203. Maluszki, rycerz z pułku Pęgowskiego. Umarł w listopadzie w r. 1631.

204. Ks. Szymon, mansyonarz, umarł w r. 1632, pogrzebany w kościele katedralnym (obacz wyżej l. 201).

205. Sokołek Mikołaj, z przedmieścia halickiego, (obacz wyżej, str. 74, l. 121).

206. Rybska, umarła w r. 1632 (obacz str. 58, l. 122).

207. Ksiądz Kościański Wacław, proboszcz w Chodorostawie (dzisiejszym Chodorowie), Umarł w r. 1632 (obacz wyżej l. 204).

208. Głoszkowski Stanisław, rycerz, umarł w r. 1632.

209. Schedel Jan, chirurg lwowski, tercyarz, umarł w r. 1632, w habicie zakonnym pochowany w kościele katedralnym.

210. Stalmach Piotr, wdowiec, przedmieszczanin halicki, umarł w r. 1632. Dom i wszystkie ruchomości swoje zapisał klasztorowi. Wartość ofiary oceniono na dwa tysiące zł. (obacz wyżej str. 86, l. 205).

211. Zygmunt III. Umarł w Krakowie, dnia 22. kwietnia w r. 1632. Osobliwie sprzyjał Zakokowi naszemu (obacz wyżej str. 47, l. 4).

212. Drożykowski Jan, zmarł w Winnicy w r. 1632. Zapisał 500 zł.

213. Czerniecka, przedmieszczanka halicka, wiele świadczyła za życia, oprócz tego w gotówce oddała 315 zł. Pogrzebana w kościele OO. Franciszkanów, obok męża w r. 1633. (Obacz wyżej l. 210).

214. Kuropatnicki Andrzej, z Kuropatnik. Umarł w r. 1633, 29. kwietnia. (O Kuropatnickich obacz str. 58 l. 123, str. 60, l. 158).

215. Trzebińska, podkomorzyna lwowska. (Obacz str. 51, l. 14, str. 52, l. 31).

216. Waydoltowa Elżbieta, z domu Wolfowiczówna, wdowa po Hieronimie, w testamencie zapisała tysiąc zł. Umarła w r. 1634.

217. Sieniawski Mikołaj, podczaszy koronny, brat Prokopa. Umarł w r. 1633, dnia 17. kwietnia, (obacz str. 84, l. 184).

218. Gębicki, starosta gnieźnieński, podczas pobytu we Lwowie w r. 1634.

219. Jan Kazimierz, królewicz w r. 1636, złożył w darze rękę ze złota (bez relikwii), wartości siedemset zł. węgierskich.

220. Janicki Mikołaj. Umarł w r. 1636, 9. października. Zapis uczynił na tysiąc zł. (obacz str. 58, l. 127).

221. Wasiczyński Krzysztof, rycerz, ożeniony z Cetnerówną. Za życia świadczył wiele, a w testamencie zapisał 400 zł. Umarł w r. 1636, 14. października. (O Wasiczyńskich obacz str. 85, l. 193.

222. Kuropatwa Aleksander, syn Mikołaja, za życia wiele świadczył, w testamencie zapis uczynił na tysiąc zł. Umarł w r. 1636, dnia 4. maja (obacz str. 87, l. 214). Kuropatwa Aleksander miał zamek w Pniowie, w ziemi halickiej. (Wł. Łoziński w dziele p. t. Prawem i Lewem).

223. Miekiszki Zbigniew, (obacz str. 58, l. 129).

224. Narajowski Rafał, z Narajowa, poległ w walce z Kozakami w r. 1638 (obacz str. 58, l. 130).

225. Narajowski Mikołaj, sędzia ziemi lwowskiej. Pozwolił na wyrąb drzewa w lesie do budowy kościoła. Umarł w sam Nowy Rok w r. 1640.

226. Narajowski Samuel, syn Mikołaja, a brat Rafała, stolnik lwowski, słynny bojownik pod chorągwią Stefana Potockiego i Stanisława Żółkiewskiego. Umarł w r. 1640, dnia 10. stycznia (obacz str. 58, l. 130—132).

227. Skotnicki Aleksander ze Skotnik, kasztelan połaniecki, wraz z żoną Katarzyną Bełżecką,

czciciel bł. Jana z Dukli. Umarł w r. 1640, dnia 24. czerwca. Zapisał pięćset zł. (Obacz str. 73, l. 110).

228. Wągrocki Maciej, z powiatu drohobyckiego, szambelan Jeremiasza Michała Wiśniowieckiego. Testamentalnie przeznaczył dla klasztoru naszego siedemset zł. Umarł w r. 1641, dnia 2. kwietnia.

229. Mielecki Jan, herbu Gryf. Umarł w r. 1640, dnia 3. listopada.

230. Ostrowski Waleryan, rycerz, był zawsze hojnym dobroczyńcą dla OO. Bernardynów lwowskich. Zapis też uczynił na tysiąc zł. Umarł w r. 1641.

231. Sienieński Jan, ze Sienna, rycerz, z Mieleckiej urodzony. Cały swój majątek, wartości siedem tysięcy zł. przeznaczył na rzecz naszego klasztoru, umarł w r. 1641, dnia 2. czerwca (obacz str. 58, l. 136).

232. Bobowski Jan z Bobowy, syn Jakóba, czciciel bł. Jana z Dukli, umarł w sam Nowy Rok w r. 1642 (obacz str. 58, l. 137).

233. Gochowska Jadwiga na sprawienie organu ofiarowała tysiąc zł., spoczęła w kościele OO. Jezuitów we Lwowie. Jej mąż Andrzej w naszego kościoła grobowcu pogrzebany w r. 1625 (obacz str. 33, str. 57, l. 110, str. 82, l. 162).

234. Szule Jan, rajca lwowski, prawnik, ciało jego złożone pod kościołem katedralnym w r. 1642, w testamencie przeznaczył dla klasztoru naszego

pięćset zł. (O Jakóbie Szulcu obacz str. 10, str. 68, l. 59).

235. Pawłowscy, a zwłaszcza Maciej, rotmistrz, umarł w r. 1644, dnia 30. września.

236. Sieniawska Katarzyna ze Sztembergów Kostczanka, wdowa po Adamie Hieronimie w r. 1644 z materyi teletowej*) w ofierze złożyła ornat, perłami wysadzany z wizerunkami Świętych Zakonu, stulę, manipularz, dalmatyki i antepedjum. (O Sieniawskich, obacz str. 84, l. 184).

337. Niklewicz Stanisław i żona jego Zuzanna w darze złożyli w r. 1644 dwa srebrne kandelabry wagi dziewięciu grzywien i ośm łutów.

238. Stoganiew Mikołaj, inżynier wojskowy, umarł w r. 1645, ósmego czerwca. Wnuk jego po siostrze był kapłanem w naszym Zakonie; nazywał się Cypryan Winderlich. Nim złożył profesję zakonną z własnej dobrowolnej woli, tysiąc zł. oddał na potrzeby klasztoru.

239. Rybiński, rodem z pod Sambora, rycerz, czciciel bł. Jana z Dukli, poległ w walce z Kozakami pod Słodobyszczami. Bracia jego w myśl życzenia jego przed śmiercią objawionego pogrzebali ciało jego w grobowcach naszego lwowskiego kościoła po r. 1644, (obacz str. 59, l. 140).

240. Bogusz Marcin, rotmistrz, umarł w r. 1646, 14. lutego.

Miasto Lwów w r. 1648 dnia 25. października ku nieustannej pamiętce ofiarowało do kościoła na-

*) Telet, z włoskiego teletta, jest to materya jedwabna, srebrem przetykana.

Dar miasta z r. 1648.

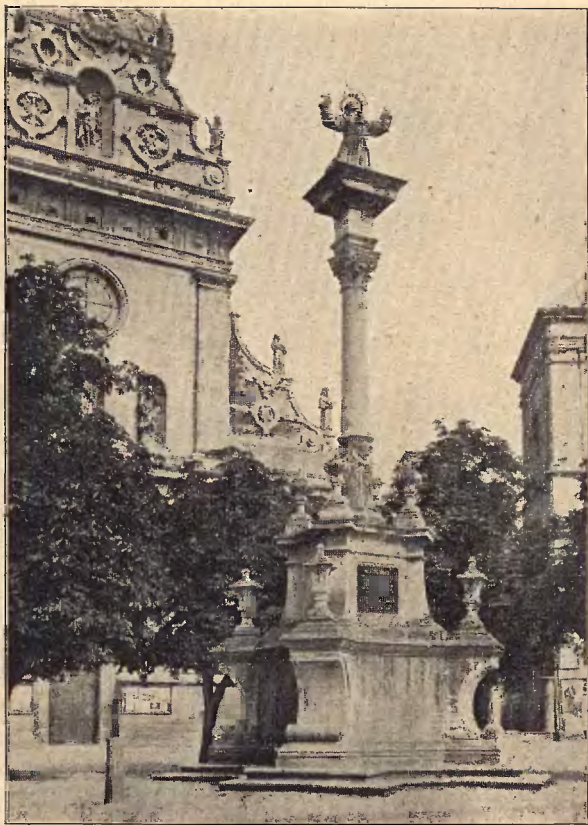

Figura bł. Jana z Dukli we Lwowie.

szego srebrną tablicę, przedstawiającą w obłokach bł. Jana z Dukli nad miastem Lwowem się ukazującego w dowód, że miasto zawdzięcza swe ocalenie z najazdu Chmielnickiego błogosławionemu Janowi z Dukli. Działo się to za prokonsulatu Marcina Anczowskiego. Napis łaciński u spodu tejże srebrnej tablicy jest następujący: *Divo Joanni Duclano, Ord. s. Franc, de Obser. Indigeti Suo Tutelari Senatus Populusque Leopoliensis Ob Urbem Extremo Obsidionis Periculo Solutam Obsidionalem Hanc Coronam Ex Voto A. D. M. D. CXLVIII. Die XXV. Octob. Sub Proconsulatu Excell. Martini Anczowski S. R. M. Proconsulis Leopoliensis.*

241. Figura bł. Jana z Dukli z kamienia wykuta, na wysokim kolosie przed świątynią na otwartem miejscu się wznosząca, jest też darem Miasta Lwowa i mieszczan z r. 1649. Odnawiano ją w r. 1823, w r. 1861, ostatecznie w r. 1874. W r. 1884 podczas jubileuszowej uroczystości bł. Jana z Dukli była kosztem Miasta wieczorami światłem gazowem oświetcana.

242. Sieniawski Hieronim. starosta lwowski, miewał Zakonu naszego kapłanów za spowiedników, umarł w r. 1650, dnia 28. marca. Miejsce spoczynku jego jest w kościele OO. Dominikanów we Lwowie. (Obacz str. 90, l. 236).

243. Ciszowski, kuchmistrz księcia Jerzego Dymitra Korybut Wiśniowieckiego. Całą swoją zbrojownię*) dla klasztoru przeznaczył, tysiąc

*) Obacz str. 73 l. 113, str. 82, l. 168.

zł. zapisał, umarł we Lwowie, w lutym w r. 1650. (Obacz str. 59, l. 139).

244. Fredrowa, kasztelanka sanocka, z rodu Wasiczyńska. W grobowcu swoich przodków spoczęła, t. j. w grobowcu Wasiczyńskich przed r. 1662.

245. Bobrowski (Obacz str. 59, l. 142).

246. Łojowski Szymon (obacz str. 59. l. 143).

247. Sapieżyna, wdowa po Janie, pisarzu polnym, czcicielu bł. Jana z Dukli. Sapieha Jan, jej mąż powracając w towarzystwie kapłanów naszego Zakonu z wyprawy przeciw Kozakom umarł. Ciało jego przywieziono do Lwowa i w grobowcu pod ołtarzem bł. Jana pogrzebano w r. 1664. (Obacz str. 59. l. 144).

248. Klikoszewski Bartłomiej, z Lubaczowa, umarł tamże w r. 1660, 18. września. Zapis uczynił na 450 zł.

249. Śmiałowski Rafał, umarł w r. 1668. Zapiisał ośm tysięcy zł.

250. Michał, król polski w r. 1671 pozwolił na wyrąb drzewa w lasach janowskich.

251. Kaski Jan, sędzia wojsk królewskich. Po nim pozostała wdowa na rzecz kościoła w darze złożyła szaty sobolowe, buławę, kielich srebrny złożony z patyną, ornat jedwabny, złotem tkany, antepedjum do ołtarza (obacz str. 59, l. 145).

252. Muszyna Zuzanna, przedmieszczanka halicka, umarła 1 marca w r. 1665 (obacz str. 59, l. 146).

253. Trzebiński Piotr, rycerz (obacz str. 59, l. 147).

254. Humniecka Elżbieta. Pogrzebana w Nawaryi. Zapisała 2000 zł.

255. Mełżyński Stanisław i

256. Trzyłat Katarzyna w r. 1680 dzwon sprawili. (Obacz o dzwonnicy niżej).

257. Przyłuski Marcin, chorąży bydgoski. Tyśiąc zł. zapisał (obacz str. 59, l. 150).

258. Kakowski, był znacznym dobrodziejem, W testamentcie wyznaczył dwa tysiące zł. Umarł około r. 1696 (obacz str. 59, l. 152).

259. Olidiński Jakób, (obacz str. 60, l. 153).

260. Radziejowski Stanisław, umarł w r. 1670 dnia 22. września w Brzeżanach. Zapis uczynił na trzy tysiące zł.

261. Darmuchowska Anna.

262. Sącki Wojciech, mieszczanin lwowski, z żoną Małgorzatą Rozesłanczanką w r. 1699 we wrześniu dnia 21. złożył w darze do obrazu N. Maryi P. nieustającej pomocy (godzinkowym zwanego) złocisto srebrną suknię. Na tejże sukni są te szczegóły wyciśnięte, (obacz wyżej str. 29).

263. Słuszka Józef, chorąży litewski w r. 1677 zapisał na beatyfikację bł. Jana z Dukli dziesięć tysięcy zł. (obacz cuda bł. Jana z Dukli, wyd. z r. 1909, str. 214).

264. Czerniecki Maciej, zapis uczynił na 400 zł., umarł w r. 1700 dnia 16. kwietnia.

265. Sielicki Aleksander, umarł w październiku, dnia 2. r. 1700. (Obacz str. 60, l. 154).

266. Dąbrowski Zygmunt, notariusz (pisarz) kaliski, umarł dnia 9. października r. 1700. (obacz str. 60, l. 155).

267. Skarbkowa Helena. żona kasztelana halickiego, osobliwsza dobrodziejka. (Obacz str. 60, l. 156).

268. Skrzyński Łukasz, umarł około r. 1702, w lipcu dnia 22. (Obacz str. 60, l. 160).

269. Kuropatniccy: Adam Kuropatnicki, kasztelan kijowski, umarł w r. 1706 (obacz str. 60, l. 158).

270. Sokolnicki Jerzy, podczaszy lwowski, tyśiąc zł. złożył w podarku (obacz str. 60, l. 162), (obacz str. 30, l. 10).

271. Leszczyńska Marya w r. 1721 ofiarowała bogaty ornat ze stulą i manipularzem.

272. Sieniawski Adam Mikołaj, kasztelan krakowski, ostatni potomek tego nazwiska, umarł dnia 27. lutego w r. 1726. Ciało złożono w kaplicy zamkowej w Brzeżanach. Klasztorowi lwowskiemu na naprawę dachów i na dzwonnice ofiarował dziesięć tysięcy zł. O Sieniawskich obacz: str. 95, l. 242).

273. Sokolnicki Samuel (obacz str. 60, l. 166, oraz wyżej l. 270). Jeden ze Sokolnickich, niewiadomego imienia, zmarły w r. 1725, złożył był siedem tysięcy zł.

274. Potocka Joanna z Sieniawskich, wojewodzina bełzka w r. 1726 na wyzłoczenie ołtarza św. Michała Archanioła złożyła 640 zł.

275. Denhoffowa Zofia, z Sieniawskich, wojewodzina połocka, wyszła powtórnie za mąż za Czartoryskiego, wojewodę ziem ruskich.

276. Błędowski Michał, ofiarę złożył z dwóch tysięcy zł. w r. 1726,

277. Granowski Stanisław, pułkownik, starosta jabłonowski, dobroczyńca klasztoru naszego w Husiatynie. Ojcowie naszego Zakonu oddawali mu ostatnie święte posługi. Na kanonizację błog. Jana z Dukli ofiarował tysiąc zł. Umarł w r. 1728. Pochowano go w habicie zakonnym. (Obacz str. 61, l. 167).

278. Piaseczyńska Teresa na kanonizację błog. Jana z Dukli w r. 1727, ofiarowała dziesięć tysięcy zł. (obacz nabożeństwo ku czci błog. Jana z Dukli, wydanie z r. 1903, str. 18).

279. Dąbrowski Andrzej, podczaszy smoleński w r. 1728 zapisał trzy tysiące zł.

280. Łychowski Antoni, pułkownik, zapis uczynił na trzy tysiące zł. Umarł w r. 1733 (obacz str. 61, l. 170).

281. Kalinowska Zofia, z Potockich, przedtem była za Puzyną, na kanonizację błog. Jana z Dukli przeznaczyła tysiąc zł. Nadto na pokrycie dachów dachówką, niebieskiego koloru, dziesięć tysięcy. Mąż jej Kalinowski Ludwik, starosta winnicki ten zapis swej żony uiścił. (Obacz str. 42, l. 5, str. 61, l. 169).

282. Godemski Aleksander, łowczy owrucki, zapisał 500 zł. Umarł w r. 1734 (obacz str. 61, l. 173).

283. Kowalewski Franciszek Krzysztof, pułkownik, podczaszy witebski. Zapis uczynił na dziesięć tysięcy zł. Z tych na budowę siedem tysięcy, a na Msze św. trzy tysiące. Umarł w r. 1735 dnia 6, czerwca (obacz str. 61, l. 174).

284. Kowalewska Teresa, wdowa po Franciszku Krzysztofie ofiarowała dziewięćset zł.

285. Cieszkowski Jan, łowczy czernichowski, żył około r. 1735.

286. Jastrzębski Michał, sędzia ziemi halickiej, około r. 1733, miał dobra swoje w powiecie bełzkim, zapis uczynił na trzy tysiące zł. Był spadkobiercą po Łychowskim Antonim (obacz wyżej l. 280).

287. Potempska Aniela Franciszka, stolnikowa lubelska, w r. 1733, dnia 7. sierpnia, zapisała 350 zł.

288. Potocki Józef, starosta szczyrzecki, swoim kosztem sprawił posadzkę marmurową do kościoła, (obacz str. 16—17).

289. Czartoryski na złocenie gzymsów i łuków kościoła wyłożył dwa tysiące czerwonych złotych. (obacz str. 15).

290. Chinowski Bartłomiej. chorąży (obacz str. 61, l. 175).

291. Morawski Stanisław, umarł w r. 1744, (obacz str. 61, l. 177).

292. Głaskowski Kazimierz w r. 1746 zapisał dziewięć tysięcy zł.

293. Morawska Maryanna z Sowińskich około r. 1748 złożyła dziesięć tysięcy zł.

294. Ołtarzewski Antoni, około r. 1749 ofiarował pięć tysięcy zł.

295. Strzemecki Jakób. starosta hadziacki około r. 1750 dwanaście tysięcy zł. zapisał.

296. Biekierski Aleksander zapis uczynił około 1750 r. na dziewięć tysięcy zł. zainstabulowanych na dobrach w Podhajcach. Zapisy było na Msze św.

297. Borejko Kazimierz, chorąży, zapisał dziewięć tysięcy zł., (obacz str. 61, l. 179).

298. Dąbrowska Joanna z Tyszkowskich, żona Józefa, skarbnika żytomirskiego w r. 1753 zapisała pięć tysięcy zł.

299. Łaski Jan, podczaszy podolski, zapis uczynił na sześć tysięcy zł.*) (obacz str. 61, l. 180),

300. Bielecki Jan przed r. 1755 ofiarował trzy tysiące zł. — potem przyoblekł suknie zakonne i otrzymał imię: Franciszek.

301. Noskowski Albert około r. 1756.

302. Noskowski Stanisław, syn Alberta, około r. 1756.

303. Potocki Franciszek Salezy, czciciel bł. Jana z Dukli, w r. 1754 (obacz str. 49, l. 12).

304. Cieszkowski, podkomorzy nowogrodzki, pogrzebany w grobowcu kościoła naszego w r. 1768, (obacz str. 62. l. 185).

305. Magistrat m. Lwowa w r. 1758 wyznaczył dwa tysiące zł. na przyspieszenie dalszej budowy murów ku bramie halickiej.

306. Bielscy Bogusław i Antoni (obacz str. 49, l. 13 i l. 14).

307. Puzyna Stanisław z Kozielska, starosta upicki w r. 1759 wypłacił zaległości.

308. Sobieszczański Antoni w r. 1760 na Msze św. zapisał dwa tysiące zł.

309. Iliński Kazimierz, starosta niżyński około r. 1760.

310. Wisłoccy od r. 1768 dostarczali zboża.

*) W rocznicę śmierci trwały trzydniowe żałobne nabożeństwa. Arcybiskup lwowski, ks. Wyżycki Mikołaj odprawił uroczyste exekwje, a kazanie żałobne wygłosił O. Kanty Matyaszkiewicz, bernardyn, lektor jeneralny św. teologii.

311. Wisłocki Kiljan, stolnik trembowelski (obacz str. 31, l. 15).

312. Brochocki Marcin fundował Msze św. w r. 1766.

313. Ksiądz Głowiński Samuel, biskup sufragan lwowski, umarł w r. 1776.

314. Morawska z Radziwiłłów Teofila w r. 1765 zapisała piętnaście tysięcy zł. (obacz str. 47, l. 5).

315. Kraszewski Jan w r. 1770, dnia 16. sierpnia tysiąc zł., przeznaczył na Msze święte.

316. Łoś, starosta, w r. 1771 wyznaczył w naturze różne daniny.

317. Marya Teresa, cesarzowa, przysłała ornat, (obacz str. 9).

318. Grzymalińska Marya, z domu Wilczyńska. żona Józefa, łowczego horodelskiego w r. 1772 na dobrach Zawalów zabezpieczyła dwa tysiące zł. (fundacya mszalna).

319. Opończykowa Anna, mieszcanka lwowska, w r. 1799 zapisała tysiąc zł.

320. Obmińska Tekla w r. 1799 tysiąc zł. przeznaczyła na Msze św.

321. Ks. Jabłonowski Ksawery, z hrabiów rodu, proboszcz Dobrzechowski, zapisał swe ruchomości srebrne. Hr. Cetner Eugeni je sprzedał za tysiąc dziesięć zł, Rząd cesarski odsetki tylko z tej kwoty pobierać pozwolił. Uwaga: Wiele zapisów księcia Jabłonowskiego nie osiągnęły swoich skutków pełnych.

322. Kiljan Wojciech w r. 1819.

323. Hering Marya z Tarnopola w r. 1826.

324. Günther Klara w r. 1829.
325. Minasiewiczowa Zofia z Rudnickich w r. 1831 ustaliła fundację mszalną do ołtarza św. Józefa (obacz wyżej str. 29, l. 7).
326. Cielecki Leopold w r. 1834.
327. Łukasiewicz Jan w r. 1836.
328. Kryniccy Benedykt i Katarzyna w r. 1836.
329. Pieńczykowska Joanna w r. 1837 (obacz str. 30, l. 10).
330. Radziszewski Marcin w r. 1837.
331. Lewicki Rogala Wincenty około r. 1841.
332. Bagiński Karol Emil w r. 1849.
333. Pluchacz Antonina, właścicielka realności we Lwowie w r. 1847.
334. Gdowska Marya w r. 1853.
335. Gołuchowski hr. Agenor w r. 1852 srebrny kielich złożył w ofierze.
336. Metlicki Stanisław z r. 1854.
337. Borkowski hr. Franciszek w r. 1855 (obacz str. 28, l. 5).
338. Cetner hr. z dóbr Mościckich spłacał w r. 1841 odsetki (może z zapisu po ks. Jabłonowskim, o którym była wyżej wzmianka pod l. 321).
339. Popielowa Franciszka, wdowa po radcy w r. 1856,
340. Świeżyński Tomasz w r. 1857.
341. Jankowska Józefa w r. 1859.
342. Fritze Franciszek w r. 1861.
343. Gromnicki Józef w r. 1865.
344. Ks. Zagórski Julian w r. 1865.
345. Ziętarscy Józef i Teresa w r. 1866.
346. Kwolkiewiczowa Julia ze Sambora w r. 1867

347. Jasinicka Julia w r. 1863 i 1867 (obacz str. 29).
348. Międzyńska hr. Julia w r. 1866.
349. Gorajska hrabina w r. 1866.
350. Jordan Antoni w r. 1868.
351. Łosiowa, hrabina w r. 1868.
352. Fedyk, obywatel w r. 1868.
353. Welz Walenty w r. 1868.
354. Sarnecki Napoleon w r. 1868.
355. Morawski Dr. Stanisław w r. 1870.
356. Wróblewska z domu Iwańska w r. 1872.
357. Ziemiałkowski Floryan, prezydent miasta Lwowa w r. 1872.
358. Langiewicz Wincenty, umarł w Tarnopolu w r. 1873.
359. Kownacka w r. 1875.
360. Potocka Alfredowa, żona c. k. Namieśnika.
361. Iwanowicz Sylwester w r. 1876.
362. Faranowicz Magdalena z domu Żelichowska w r. 1877.
363. Duwald Anna, wdowa po profesorze Wszechnicy lwowskiej, umarła w Winnikach w r. 1877.
364. Pinińska Agnieszka, hrabina z domu hr. Komorowskich.
365. Krynicka Joanna w r. 1879.
366. Wilczyńska Józefa, z domu Gregorowiczówna, ze Stanisławowa w r. 1879.
367. Torosiewiczowie: Teodor i Józefa w r. 1880.
368. Müllerowa Tekla, z domu Neusserówna, wdowa, od r. 1872 do 1881 wiele świadczyła.

369. Serkowski w r. 1882.

370. Papius, obywatelka lwowska.

371. Sieniakiwicz Domicela.

372. Rozalja Grońska, umarła w r. 1880, dnia 10. grudnia.

373. Wilczyński Konrad, około r. 1880.

374. Bader Andrzej Edmund, umarł w r. 1880,

375. Magistrat m. Lwowa w r. 1881 darował obszar dwunastosążniowy na grzebanie wyłączne na cmentarzu łyckowskim zakonników klasztoru naszego!

376. Leszczyńska Emilja, mieszczanka.

377. Polanowscy Stanisław i Zenobia w r. 1884.

378. Gorczyński Bronisław, właściciel Brzeźnicy (diecezyi krakowskiej w r. 1884).

379. Starzyński Julian.

380. Starzyńska Michalina, herbu Doliwa, świadczyła wiele klasztorowi w r. 1884. Umarła w Czerniowcach w r. 1895.

381. Ks. Góralik Wacław, były dominikanin w r. 1884.

382. Bochyńscy Piotr i Teresa.

383. Miasto Lwów przez ręce swojego prezydenta Wacława Dąbrowskiego w r. 1884, dnia 13. lipca w obecności Radnych miejskich i licznie zgromadzonych dygnitarzy złożyło srebrny wieńiec, przedstawiający liście dębowe, ku uczczeniu i upamiętnieniu czwartej setnicy zgonu Bł. Jana z Dukli. Wieńiec ten wykonała firma jubilera lwowskiego Juliana Dąbrowskiego. Napis na tym wieńcu jest następujący: Na pamiątkę czterosemej rocznicy skonu Patrona Polski, Rusi i Litwy,

Rada miasta Lwowa, pod prezydencją Wacława Dąbrowskiego składa w ofierze ten skromny wieńiec. 1484 13. lipca 1884. (Obacz wyżej str 90—91.

384. Ducheńscy, Roman i Julia mieszczenie lwowscy. Ducheński umarł w r. 1879¹ a wdowa po nim Julia w r. 1885.

Wieniec srebrny z r. 1884.

385. Barczewski Probus. Umarł w r. 1884 dnia 20. października (obacz str. 44, l. 9).

386. Kubowiczowie, Ignacy i Józefa w r. 1884.

387. Prokesch Antoni, inspektor kolei żelaznych w Wiedniu w r. 1886.

- 388. Wiszniewska Marya Wanda w r. 1886.
- 389. Zięba Rozalia, lwowianka w r. 1887.
- 390. Niezabitowska Ludwika z hr. Borkowskich, umarła w r. 1887.
- 391. Grodecka Franciszka w r. 1887.
- 392. Łóchowaska z Wisłóckich Felicja, wdowa, umarła w r. 1888.
- 393. Ulaniecka Zenobia.
- 394. Kotowski Szymon w r. 1888.
- 395. Rzyman Ludwika w r. 1889.
- 396. Wargha Teresa w r. 1891.
- 397. Lubomirska Izabela.
- 398. Bogdalska Kazimiera, obywatelka lwowska w r. 1890.
- 399. Marga Teresa w r. 1891.
- 400. Smereczanski Stanisław z Tartakowa w r. 1892.
- 401. Bednarowski Hipolit, obywatel z Podola w r. 1892.
- 402. Michalewicz Fryderyka, umarła w r. 1894.
- 403. Richtman Ludwika w r. 1894.
- 404. Glanz Kazimierz, umarł w r. 1894.
- 405. Loder Józef w r. 1894.
- 406. Czechowiczowie, Albin i Bogumiła.
- 407. Prokopowiczowie: Józef i Wilhelmina w r. 1896.
- 408. Kubalska Emilia w r. 1896.
- 409. Dylewski Jan w r. 1896.
- 410. Jarosiewicz w r. 1897.
- 411. Bojarski Lubin.
- 412. Buczyńskie Józefa i Marya w r. 1900.

413. Tarnawska Ludwika z Hawłów (obacz str. 44, l. 10).

414. Siemiński-Lewiccy w r. 1900.

415. Bem Antonina w r. 1900.

416. Szeptycka Zofia, z domu Fredrówna. umarła w Przyłbicach w r. 1904, dnia 17. kwietnia, (obacz str. 22).

417. Karolina Szarkiewiczowa w r. 1900.

418. Wichryn Józef w r. 1901.

419. Szarkiewiczowie, Błażej i Karolina.

420. Teofila, Marya i Rozalia w r. 1901.

421. Lerscy, Jan i Zofia w r. 1904.

422. Kropiowska Zofia, wdowa po mieszcza-
ninie lwowskim, w r. 1904.

423. Prokopowiczowa Wilhelmina, wdowa,
umarła w r. 1904, dnia 28. lutego (obacz wyżej
l. 407).

424. Sotschek Kazimierz i Jadwiga w r. 1905.

425. Nazalewicz Jan w r. 1905.

426. Kuliczowska Amelia, wdowa po profe-
sorze, Adamie w r. 1906.

427. Soleccy: Leonard i Helena w r. 1906
(obacz str. 30, l. 10).

428. Siemińska-Lewicka Zofia w r. 1907.

429. Heindl Anna.

430. Zastyrzecowa z Pinkasów Sydonia, ter-
cyarka, wdowa w r. 1909.

431. Demetrowa Helena.

432. Titzowa z Prokopowiczów Marya.

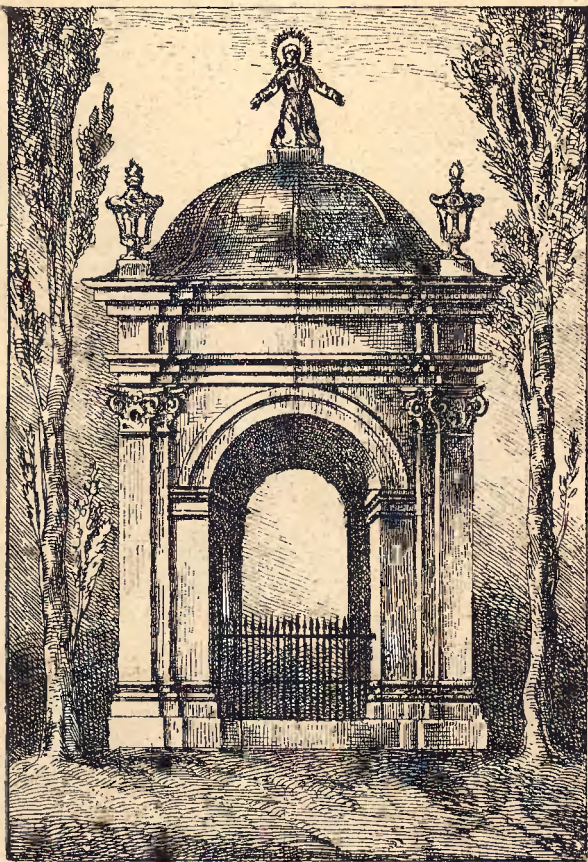
Oto jest poczet dobrodziejów naszego kościoła i klasztoru we Lwowie, o ile z aktów archiwum klasztornego można było wyśledzić. Za tych wiadomych i nieznanych z nazwiska dobrodziejów żywych i umarłych wzbijają się codzień z serca i ust zakonnych modły do Pana Zastępów *»Racz Panie Boże, żywotem wiecznym wynagrodzić tych wszystkich, którzy nam dobra świadczą dla Imienia Twójego«*. We wszystkie zaś Niedziele całego roku odprawia się uroczyste Najświętsza Ofiara (suma) na intencję żywych i umarłych dobrodzieji klasztoru i kościoła.

W końcu nie wolno mi pominąć jeszcze jednego ważnego szczegółu. Uratowanie kościoła i klasztoru od zamierzonej kasaty za Józefa II. jest dziełem szlachetnem ówczesnego gubernatora Galicyi, hr. Brygidy Józefa. Temuż zacnemu Mężowi zawdzięcza też i kościół nasz rzeszowski swe ocalenie.

Studnia, w dziedzińcu od strony południowej kościoła, nosi imię studni błogosławionego Jana z Dukli. Zdobí ją rotunda murowana, dachem miedzianym półkolistym pokryta, i figura bł. Jana z Dukli. Wnętrze tej rotundy zdobią malowania, przedstawiające cuda za przyczyną bł. Jana od Boga otrzymane. Już wyżej wspomniano, że klasztor stał pierwotnie od strony południowej kościoła (str. 12—13) i nie można wątpić, że był bezpośrednio z kościołem złączony. Studnia obecnie istniejąca mogła powstać po ukończeniu budowy kościoła (1620). Po raz pierwszy o niej mamy wzmiankę w r. 1713, mianowicie, że woda z tej studni czerpana przynosi ulgę ludziom w gorączkach, bólu oczu itp. Ufność w skuteczność tej wody trwa wśród lwowian po dziś dzień. W r. 1759 studnię osłaniał parkan drewniany. (Obacz o cudach bł. Jana z Dukli, wydanie z r. 1909).

Studnia bł. Jana z Dukli.

Zegar klasztorny.

Wschodnia część kościoła.

Zegar klasztorny.

dobnie nie służył do wybijania godzin, ale do dzwonienia. Mają bowiem łacińskie wiersze z psalmu 148 i 150*). Napis na dzwonie większym, świadczy, że odlał go Andrzej Franke we Lwowie w r. 1653.

*) Młodzieńcy i panienki, starzy i młodzi, niech Imię Pańskie chwalą, bo wywyższyło się Imię Jego samego — Chwalcie Go na cymbałach głośnych.

Dzwon mniejszy mógł służyć do zegaru, gdyż ma stosowny napis z ewangelii św. Mateusza*).

W r. 1827 magistrat miasta Lwowa polecił zarządowi klasztornemu, aby zegar swój w pilności utrzymywał. Stało się to zarządzenie dlatego, gdyż innego zegaru w mieście nie było, a ratusz wraz z zegarem się zawalił. (14. lipca 1826 roku o 6^{1/2} wieczorem). Od szczytu wieży zegarowej istnieje gromochron od r. 1832. Drugi gromochron umieszczono przy fasadzie kościoła w r. 1909.

W dawnych aktach lwowskich często jest wzmianka o zegarze mniejszym. Nie znaczy to, że we Lwowie były zegary większe i mniejsze. Zegar mniejszy był podzielony (tak jak u nas są wszystkie zegary) na dwanaście godzin. Od północy do południa i od południa do północy. Przeciwnie np. we Włoszech czas, zegary były podzielone na 24 godzin, to jest liczono godziny od zachodu słońca dnia jednego, do zachodu słońca dnia drugiego. Takie zegary zwano większemi.

Przy wieży zegarowej wznosi się od strony południowej druga okrągła z ciosu zbudowana wieża, z otworami, a wierzeh jej pokryty płaskim dachem blaszanym. Służyła ona ongi jako strażnica ku śledzeniu ruchów wojsk nieprzyjacielskich. Z jej szczytu powiewała chorągiew św. Michała w r. 1672 z napisem łacińskim: »Św. Michał (Archanioł) zwycięży!« I stało się tak.

*) Czuwajcież tedy, bo nie wiecie dnia ani godziny.

Dzwonnica.

Od południa kościoła, przy dawnym murze obronnym stanęła dzwonnica w r. 1734 w sierpniu dnia 31. Budowano ją od 21. marca 1733. Świadczy o tem napis na kamieniu wyryty, umieszczonym u góry na zewnętrznej ścianie północnej samejże dzwonnicy. Na budowę dało miasto wapno i kamienie w Polanie łamane. Budowa ta kosztowała dwadzieścia tysięcy zł. Wielkim dobroczyńcą okazał się Sieniawski Adam Mikołaj (obacz wyżej str. 98. l. 272). Z tej dzwonnicy w latach 1826 do 1835 dawano znaki o pożarach.

W dzwonnicy są następujące dzwony, świadczące o hojności przyjaciół klasztoru i kościoła.

Dzwon pierwszy sprawił ku czci i chwale Pana Boga do dawnego kościoła w r. 1587 (czy też 1589) Stanisław Żółkiewski, wojewoda ruski (obacz str. 64, l. 31).

Dzwon drugi sprawili w r. 1680 Stanisław Mełzyński i Katarzyna Trzylat ku czci Najśw. Trójcy i św. Anny. (Obacz str. 97, l. 255—256).

Trzeci dzwon ulano we Lwowie w r. 1748 w odlewni Teodora Polańskiego. W r. 1872 przełał go we Lwowie Ludwik Mozer. Ponieważ ówczesny prezydent miasta Lwowa Floryan Ziemiałkowski przyczynił się do pokrycia kosztów i sam wziął udział przy poświęceniu tego dzwonu — dlatego tenże dzwon otrzymał imię: św. Floryana. Poświęcenie odbyło się w r. 1873, 21. stycznia.

Czwarty ongi największy dzwon we Lwowie (po dzwonie u św. Jerzego (Jura) nosi imię bł.

Jana z Dukli. Kto i kiedy go ulano, nie ma śladu. Ważył 4.285 dawnych funtów, serce trzysta funtów. W r. 1769 przelał go wyż wspomniany Teodor Polański. Ponownie przelano go w Bóbrce w r. 1842 w pracowni Jana Jaroszewskiego. Poświęcenia dokonał Arcybiskup lwowski, ks. Franciszek Paulo Pistek, 18. kwietnia 1842 r.

Portret O. Wdziekońskiego.

Wdziekoński Jan Kapistran, herbu Korab, należy do szeregu znakomitych i wielce zasłużonych Ojców zakonnych. Najgłówniejszą jego zasługą była zapobiegliwość i usilne staranie, aby długo pożądana, i ze wszech stron oczekiwana nastąpiła beatyfikacya Jana z Dukli. I doczekał się jej. Drugą niepomierłą działalnością jego była troska o zbogacenie świątyni wewnątrz. Za jego staraniem zbudowano stalle, oraz wielki ołtarz, pomnożono i podwyższono ołtarze, sprawiono urnę srebrną dla relikwii bł. Jana z Dukli i posadzkę marmurową. Kościół pomalowano. Dachem miedzianym kościół pokrył (w miejsce dawnych dachówek gdańskich). Zostały tylko dachówki gdańskie na presbiteryum. W uznaniu zasług, położonych, któryś z zakonnych Ojców kazał po jego śmierci (umarł w r. 1749, w 62 r. życia) zrobić duży portret z opisem jego działalności i zawiesić w klasztorze. Przechowuje się on dotąd nad drzwiami u wejścia do organu.

Napis łaciński pod portretem umieszczony tak głosi chwałę O. Wdziekońskiego:

A. R. P. Joannes Capistranus Stanislaus Wdziekoński Ord. M. S. Francisci Reg. Observ. tertia vice Provae Russiae Immac. Concept. Minister Provincialis. Vir multis laudibus et virtutibus suo

tempore lucens, nedum sibi sed ipsis coelitibus gloriam comparavit. Ipse enim Beati Joannis Duclani beatificationem plusquam a duobus desideratam saeculis, rite per processum probatis magnis miraculis a Sanctissimo Dno Clemente XII. Intercedentibus Serenissimo Rege Poloniae Augusto III., et Republica impetravit. In honorem eiusdem Beati exquisitis a munificentia benefactorum elemosynis ecclesiam lapideam Leopoliensem variis, iisque rarae pulchritudinis decoribus venustavit, omnia altaria nova extrui, eadem, ac ipsos parietes picturis et auro splendescere fecit, pavimenta marmorea, sedilia etc. etc. cuncta laudanda curavit. Tumbam seu arcam pro sacris ossibus B. Joannis nec non plura antepedia ex argento confecit, vestes sacras exquisitae pulchritudinis plurimas procuravit, supra ecclesiam tabulas aeneas pro tecto Gedano convexit, sed et totum conventum optimis perpulchris tegulis contextit. Haec fecit in isto Leopoliensi Conventu. Quid vero boni et gloriae toti attulerit provinciae vix annua acta enarrare quibunt. Obiit anno salutis 1749, aetatis suae 62, vocationis ad Religionem 42, tergeminati provincialatus 20 22. Octobris, eaque anniversarii institutionis suae in habitum atque emissae sollemnis professionis in vigilia tutelaris sui Joannis Capistrani, ac quam in vehementibus doloribus patientissime expectavit ac praedixit.

**O parafii św. Andrzeja Ap.
(przy kościele OO. Bernardynów).**

Pierwotnie, tj. od r. 1460 aż do końca ośmnastego wieku OO. Bernardyni we Lwowie parafii nie mieli. Ich praca była czysto duchowna w konfesyonałach, na ambonie, w obozach. Różaniec w rękę i przygody w obozach, wyprawach wojennych obok rycerzy (co zwano tańcem), kształcenie młodzieży zakonnej w filozofii i teologii, pisanie dzieł — oto były zajęcia OO. Bernardynów lwowskich. — Dzięki wspomnianemu hrabiemu i gubernatorowi Galicyi (wyżej na str. 109) kościół nasz i klasztor ocalał — a nową parafję świecką w r. 1786 przy zniesionym kościele OO. Karmelitów trzewickowych utworzoną, w r. 1789 do naszego kościoła przyłączono. Z razu proboszczami byli księża świeccy, którym pomagali OO. Bernardyni. W r. 1806, dnia 15. października poruczono zarząd parafii O. Aleksandrowi Klockowskiemu, ówczesnemu przełożonemu klasztoru. Z razu zmuszono klasztor do składania opłat pewnych. t. z. stuły z dochodów parafialnych na rzecz parafii katedralnej, św. Maryi Magdaleny, św. Mikołaja i św. Antoniego. Trwało to do r. 1843. W r. 1817 poruczono klasztorowi duchowne posługi dla wię-

źniów. Obszar parafii św. Andrzeja Ap. od r. 1806 do 1910 włącznie obejmował: plac Bernardyński, połąć placu, dawniej zwanego pl. Ferdynanda, a później pl. Maryackim, od strony hotelu Żorża ku ul. Szerokiej (dziś Kopernika), ulicę Karola Ludwika ku hotelowi angielskiemu (dziś Galicyjskiej Kasie Oszczędności), część ulicy Sykstuskiej, ulicę Szajnoch, ulicę Szeroką (Kopernika) ku wylotowi ulicy Słowackiego, ulicę Ossolińską z lewej strony (naprzeciw Zakładu im. Ossolińskich), całą Chorażczyznę z ulicą Ślusarską (dziś Sokoła) i dzisiejszą ulicę Sienkiewicza, ulicę Akademicką po stronie dzisiejszego Kasyna miejskiego, ulicę Fredry, całą ulicę dawniej Halicką (dziś Batorego po obu stronach), ulicę Szymona, Krzywą, Rury po lewej stronie (dziś Kochanowskiego) aż do ulicy św. Piotra, ulicę Ochronek, Sakramentek, Gosiewskiego, całą ulicę Piekarską, Żulińskiego (przede-tem Gliniańską), ulicę Skrzyńskiego, ulicę Łyczakowską do przecięcia się z ulicą Żulińskiego i Franciszkańską, ulicę Franciszkańską po stronie lewej, ulicę Karmelitów, konwent karmelicki, część ulicy Kurkowej, ulicę Czarnieckiego od ulicy Kurkowej, ulicą Pańską, do złączenia się z ulicą Batorego i z ulicą Kochanowskiego, ulicę Kamienną. Od roku 1911 nowy nastąpi rozdział.

Zawiadowcami parafii św. Andrzeja Ap. od r. 1806 do końca r. 1910 byli następujący Ojcowie naszego Zakonu:

1. Aleksander Klockowski od r. 1806 do r. 1809.
2. Salwator Radliński od r. 1809 do r. 1825.
3. Feliks Pruski od r. 1825 do r. 1832.

4. Roman Józefowicz od r. 1832 do r. 1834.
5. Filip Kapkowski od r. 1834 do r. 1840.
6. Kanty Rutowski od r. 1840 do r. 1843.
7. Filip Kapkowski, po raz wtóry od r. 1843 do r. 1846.
8. Leon Godurowski od r. 1846 do r. 1858.
9. Letus Mosler od r. 1858 do r. 1863.
10. Marcelli Łapczyński od r. 1863 do r. 1868.
11. Justyn Szaflarski od r. 1868 do r. 1878.
12. Feliks Lux od r. 1878 do r. 1879.
13. Justyn Szaflarski, po raz wtóry od r. 1879 do r. 1883.
14. Łukasz Dankiewicz od r. 1883 do r. 1885.
15. Norbert Golichowski od r. 1885 do r. 1887 (grudnia).
16. Apolinary Garguliński od r. 1887 do r. 1881.
17. Łukasz Dankiewicz, po raz wtóry od r. 1891 do r. 1892.
18. Sabin Figus od r. 1892 do r. 1894 (marca).
19. Norbert Golichowski, po raz wtóry od r. 1894 do r. 1897 (sierpnia).
20. Duklan Zajac od r. 1897 do r. 1898.
21. Letus Olszewski od r. 1898 do r. 1900.
22. Niemczycki Szymon od r. 1900 do r. 1901.
23. Bruno Nowakowski od r. 1901 do r. 1902.
24. Innocenty Kominek od r. 1902 (września) aż dotąd.

Uwaga: Często Zawiadowcy parafii za wiedzą i pozwoleniem arcybiskupiem miewali swoich zastępców stałych, t. z. wikary-uszów parafii.

Uroczystości i porządek nabożeństw w kościele OO. Bernardynów we Lwowie.

We wszystkie Piątki Wielkiego Postu przed ołtarzem P. Jezusa Ukrzyżowanego o godzinie 9. Msza św. śpiewana.

Wieczorem dnia ostatniego kwietnia przy rzęsim system elektrycznym oświetleniu kościoła i ołtarza Matki Bożej rozpoczyna się nabożeństwo majowe, które trwa przez cały miesiąc Maj. Majowe nabożeństwo rozwinęło się w tym kościele między 1858 a 1863 r. i trwa dotąd rano i wieczorem. Kazania wieczorne majowe ściągają liczną i doborową publiczność, oddaną czci Najśw. Maryi P.

Uroczysta procesya z kościoła po bliższych ulicach urządza się w pierwszą Niedzielę po święcie Bożego Ciała — a od święta samego przez całą oktawę rano i podczas nieszporów trwają procesye z Najśw. Sakramentem po kościele.

Przez cały czerwiec rano odprawia się uroczysta msza ku czci Najśłod. Serca Jezusowego.

W czerwcu też w dniu św. Antoniego z Padwy, odbywa się poświęcenie lilii — odpust zaś przenosi się na niedzielę następną.

Najwspanialej obchodzi się ośmiodniowa uroczystość ku czci błog. Jana z Dukli w miesiącu

lipcu, zacząwszy od pierwszej niedzieli po oktawie święta Apostołów: Piotra i Pawła*). Wieczorne nabożeństwa przez całą oktawę dziwny mają urok dla lwowian.

Uroczystość Porcjunkuli, z najbogatszym odpustem, trwa od pierwszych nieszpórów ku czci N. Maryi P. Anielskiej (1. sierpnia) do wieczora dnia następnego.

We wrześniu. dnia 27., 28., i 29. wczesnym rankiem rozpoczyna się czterdziestogodzinne nabożeństwo. Uroczysta suma, nieszpory z kazaniami i procesya około figury bł. Jana z Dukli z Najśw. Sakramentem, są wyrazem przemożnej czci dla św. Michała Archaniola, Patrona kraju. (Artysta malarz Rybkowski Tadeusz prześlicznie wymalował procesyjny pochód w dniu uroczystości św. Michała Arch około figury bł. Jana z Dukli).

W październiku dnia czwartego obchodzi się uroczystość św. Franciszka Serafickiego, Zakonodawcy. Poprzedza ją trzydniowe wieczorne nabożeństwo z naukami do tercyarzy.

Dnia 1. listopada po nieszpórach urządza się procesya żałobna po kościele, wśród której odprawiają się modły za zmarłych. Taka sama procesya odbywa się na drugi dzień rano.

Dnia 30. listopada przypada uroczystość Patrona kościoła, św. Andrzeja Ap., zwykle przenosi się ją na następną najbliższą niedzielę.

*) Święto to przypada najwcześniej 7-go lipca, a najpóźniej 13-go lipca, według tego, w którym dniu tygodnia kończy się oktawa Apostołów Piotra i Pawła.

Dnia 31. grudnia wieczorem uroczyste nabożeństwo z kazaniem na zakończenie roku.

Porządek nabożeństw codziennych:

Pierwsza Msza o godz. 6 rano *).

Druga » » » 6¹/₂.

Trzecia » » » 7 zwykle śpiewana przy wystawieniu Najśw. Sakramentu.

W październiku podczas tej Mszy wierni odmawiają różaniec.

Czwarta Msza o godz. 8.

Piąta » » » 9. Ta Msza o godz. dziewiątej we wtorki odprawia się przed ołtarzem św. Antoniego, we środy zaś przed relikwiami bł. Jana z Dukli.

Szósta Msza o godzinie 10.

Siódma i ostatnia o godz. 11.

W niedziele i święta siódma Msza (suma) rozpoczyna się o godzinie 10¹/₂.

Nieszpory zwykle przy wystawieniu N. Sakramentu odprawiają się w lecie o godz. 4¹/₂ w porze jesiennej i zimowej o godz. 4.

Dla czcicieli Drogi krzyżowej służą kruzganki klasztorne przez cały dzień.

Z rozporządzenia ks. Arcybiskupa Józefa Dra Bilczewskiego w Niedzielę pierwszą każdego miesiąca przez cały dzień odbywa się adoracja N. Sakramentu w monstrancyi wystawionej.

*) W listopadzie r. 1910 tereyarze zaczęli śpiewać Godzinki ku czci N. Maryi P. Niepokalanie poczętej. Przedtem śpiewał je organista między 6¹/₂ a 7 godziną ranną. (Obacz wyżej str. 29, l. 8 i str. 97, l. 262).

APROBATA.

Monografię pt. »Kościół OO. Bernardynów we Lwowie«, napisaną przez O. Norberta Golichowskiego, przeczytałem i nie znalazłem nic przeciwnego wierze lub obyczajom.

Lwów, dnia 26. listopada 1910.

O. Edward Soczek,
Zakonu Br. Mn.
Cenzor ksiąg duchownych.

L. 646.

POZWALAMY DRUKOWAĆ.

O. Daniel Magoński,
provincial.

Lwów, dnia 27. listopada 1910.

L. 9810.

POZWALAMY DRUKOWAĆ.

Lwów, dnia 2. grudnia 1910.

† Józef, Arcybiskup.

SPIS RZECZY:

Bernardynki: str. 78, 83, 85.	Pomniki: str. 37.
Bibljotheka: str. 66, 83, 85, 86.	Portrety: str. 46, 117.
Dobrodzieje: str. 62.	Posadzka: str. 16.
Dzwonnica: str. 115.	Prace kowalskie, stolarskie, ślusarskie: str. 33.
Fundatorowie: str. 62.	Ryciny: str. 11, 19, 23, 25, 35, 37, 91, 93, 106, 111, 113, 117.
Grobowce: str. 17, 50.	Stacje drogi krzyż. str. 34.
Malowania: str. 14.	Stalle str. 18.
Nabożeństwa: str. 124.	Studnia bł. Jana z Dukli str. 110.
Oltaże: str. 21.	Wymiar kościoła: str. 14.
Opis kościoła: str. 7.	Zegar: str. 113.
Organ: str. 33, 89.	Złocenie: str. 15.
Oświectlenie: str. 15.	
Parafja: str. 121.	

Autor niniejszej monografii wydał:

W r. 1902 w Krakowie z ryciną w dwóch tomach: „Rok bogomyślny“.

W r. 1903 w Krakowie ilustrowany: „Żywot, cuda, nabożeństwo do św. Antoniego z Padwy“.

W r. 1903 we Lwowie „Nabożeństwo ku czci bł. Jana z Dukli“ z trzema rycinami.

W r. 1909 we Lwowie „Cuda bł. Jana z Dukli od r. 1484 do r. 1908“.

Prace przytoczone zamawiać można u Przełożonego klasztoru OO. Bernardynów we Lwowie.

OMYŁKI DRUKU.

Na str. 30 czytać : Leonard i Helena Soleccy.

» » 49 » aparaty.

» » 50 » zwieszanych.

» „ 51 » Misiewski ze Śmielowa.

« 51 » Wasiciński

» 51 » pod gwiazdką: Od tego roku mogły ciała
być grzebane już w nowych grobowcach nowo
budowanej świątyni.

» » 53 w 2 wierszu z góry ma być: str. 10.

» » 62 wiersz szósty z dołu czytać należy: odstąpiło.

» » 126 » ostatni » » wystawionego

